

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Zhodnocení finančního zdraví dopravního podniku
Evaluation of Financial Health of a Transportation Company

Student:	Michaela Solanská
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Jaroslav Jiříček

Ostrava 2019

Zadání bakalářské práce

Student: **Michaela Solanská**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku

Téma: **Zhodnocení finančního zdraví dopravního podniku**
Evaluation of Financial Health of a Transportation Company

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska finanční analýzy
 3. Charakteristika zvoleného podniku
 4. Aplikace vybraných metod a zhodnocení výsledků
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KNÁPKOVÁ, A., D. PAVELKOVÁ, D. REMEŠ a K. ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. Praha: C. H. Beck, 2015. 368 s. ISBN 978-80-7400-538-1.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jaroslav Jiříček**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019

Ing. Josef Kašík, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci na téma Zhodnocení finančního zdraví dopravního podniku, včetně všech příloh vypracovala samostatně.

Ve Valašském Meziříčí
10. května 2019

Michaela Solanská
.....
Michaela Solanská

Děkuji vedoucímu práce Ing. Jaroslavu Jiříčkovi za odborné rady, připomínky a vedení při vypracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat vedení společnosti SOLANSKÝ s.r.o. za poskytnutí všech potřebných informací a také Ing. Martině Solanské za spolupráci při tvorbě této práce.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Teoretická východiska finanční analýzy	6
2.1	Účel finanční analýzy	6
2.2	Zdroje informací pro finanční analýzu	7
2.2.1	Rozvaha.....	8
2.2.2	Výkaz zisku a ztráty	9
2.2.3	Výkaz cash flow	10
2.2.4	Vzájemná provázanost účetních výkazů	11
2.3	Analýza absolutních dat.....	11
2.3.1	Horizontální analýza	12
2.3.2	Vertikální analýza	12
2.4	Analýza poměrových ukazatelů.....	12
2.4.1	Ukazatele zadluženosti a finanční stability	13
2.4.2	Ukazatele rentability	15
2.4.3	Ukazatele aktivity.....	16
2.4.4	Ukazatele likvidity	18
2.5	Bonitní a bankrotní modely	20
2.5.1	Bonitní modely.....	20
2.5.2	Bankrotní modely	22
3	Charakteristika zvoleného podniku	24
3.1	Představení dopravního podniku	25
3.2	Historie společnosti	25
4	Aplikace vybraných metod a zhodnocení výsledků	28
4.1	Analýza absolutních dat.....	28
4.1.1	Horizontální analýza rozvahy.....	28

4.1.2	Vertikální analýza rozvahy.....	31
4.1.3	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty.....	33
4.1.4	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty.....	34
4.2	Analýza poměrových ukazatelů.....	36
4.2.1	Analýza ukazatelů zadluženosti a finanční stability	36
4.2.2	Analýza ukazatelů rentability.....	39
4.2.3	Analýza ukazatelů aktivity	41
4.2.4	Analýza ukazatelů likvidity.....	43
4.3	Analýza bonitních a bankrotních modelů.....	45
4.3.1	Bonitní modely	45
4.3.2	Bankrotní modely.....	47
4.4	Shrnutí výsledků a doporučení	48
5	Závěr.....	51

1 Úvod

V dnešním světě si již nekonkurují podniky pouze na území České republiky či ostatních států, ale v rámci celého světa. Svět je propojený, globalizovaný a díky tomu je pro podniky stále těžší uspět a udržet se na trhu. Proto, aby mohl být podnik konkurenceschopný, měl by se nejen zajímat o obchodní stránku, ale určitě by měl znát i svou stránku finanční. Nejdostupnějším a relativně rychlým řešením pro zjištění finanční situace společnosti je využití finanční analýzy. Základní podklady, které poskytují podstatný zdroj informací k provedení finanční analýzy jsou účetní výkazy. Výhodou je, že tyto účetní výkazy jako rozvaha či výkaz zisku a ztráty má podnik dostupné i bez vynaložení dalších nákladů. Výsledky jednotlivých metod, rozborů a ukazatelů, které finanční analýza nabízí, získáme velice jednoduše a za poměrně krátký čas. Rozhodující je však interpretace těchto výsledků. Neboť veškeré vztahy a vazby mezi veličinami a výslednými hodnotami musí být správně pochopeny, aby kvalitně posloužily při rozhodování podniku v daných situacích.

Bakalářská práce je strukturována do tří hlavních částí. První část se soustředí na vymezení a definice teoretických východisek k finanční analýze. Zde jsou stručně a jasně objasněny základní pojmy týkající se dané problematiky, ale také metody aplikované v praktické části. Druhá část práce se věnuje charakteristice vybraného dopravního podniku SOLANSKÝ s.r.o.. V poslední praktické části jsou aplikovány do prostředí podniku veškeré zvolené metody, postupy, ukazatele i modely.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení finančního zdraví dopravního podniku SOLANSKÝ s.r.o. za pomoci zvolených metod finanční analýzy za období 2013 až 2017. Náplní práce bude rozbor účetních výkazů, provedení vertikální a horizontální analýzy, analýzy poměrových ukazatelů, konkrétně ukazatelů zadluženosti, rentability, aktivity a likvidity. Dále budou využity bonitní a bankrotní modely, kdy bude z každé oblasti vybrán jeden zástupce. V závěru práce budou shrnuty dílčí výsledky a nastíněna doporučení pro případné zlepšení finanční situace v podniku.

2 Teoretická východiska finanční analýzy

První část této kapitoly bude zaměřena na teoretická pojetí finanční analýzy. Budou objasněny základní pojmy týkající se finanční analýzy také bude popsán účel a zdroje informací pro finanční analýzu. V dalších částích budou teoreticky představeny metody, postupy a ukazatele pro praktickou část.

Finanční analýza lze definovat různými způsoby. V zásadě se však liší šíří pojetí a úkolů, které jsou finanční analýze připisovány (Kubíčková, 2015).

Nejužší pojetí podle Kubíčkové (2015, s. 3) zní: „*Finanční analýza je rozbor údajů o podniku, jejichž hlavním zdrojem je účetnictví*“. Účetnictví je zde bráno jako systematické zaznamenávání ekonomických jevů a procesů ve firmě.

Šířší pojetí podle Kubíčkové (2015, s. 4) je vymezeno takto: „*Finanční analýza je rozbor účetních dat za účelem hodnocení procesů v podniku, popř. i pro oceňování podniku*“. Zde je kromě účelu zapojen i pohled uživatelů, kteří využívají jejích výstupů.

Nejvýstižnější definicí je však podle Ručkové (2015, s. 9) ta, která říká že „*Finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech*“.

2.1 Účel finanční analýzy

Hlavním úkolem finanční analýzy je celkové zhodnocení finanční situace podniku. Účelem je zjistit, zda je firma dostatečně zisková, jestli efektivně využívá aktiva a má pro daný obor podnikání vhodnou kapitálovou strukturu. Dalším důležitým kritériem je likvidita tedy schopnost podniku včas uhradit své závazky.

Znalost výsledků finanční situace firmy je nezbytné pro správné rozhodování, ať už při získávání či investování finančních zdrojů. Zaměření finanční analýzy není totiž jen na hodnocení přítomnosti, ale zohledňuje i minulost společnosti, a proto dokáže predikovat vývoj i v budoucnosti. Na základě těchto údajů získáme komplexní přehled o finančním zdraví podniku.

Finanční analýza je potřebná nejen pro rozhodování krátkodobé či dlouhodobé, kde hraje významnou roli ve finančním řízení podniku, ale také jako zpětná vazba při zhodnocení

daných finančních cílů v jednotlivých oblastech. Pomocí finanční analýzy lze poté vyhodnotit, které oblasti dosáhly stanoveného cíle či ho dokonce překročily a které si naopak pohoršily. Vedle pohledu, který se zaměřoval spíše dovnitř podniku, můžeme díky finanční analýze hodnotit i vnější pozici podniku jako třeba finanční postavení vzhledem k ostatním. Prostřednictvím nejrůznějších modelů zjistit, zda máme spíše nakročeno k úspěchu nebo úpadku.

Informace o finanční situaci podniku nejsou požadovány jen vlastníky nebo manažery nýbrž jsou důležité i pro zaměstnance, investory, obchodní partnery, banky a jiné věřitelé a rovněž i pro širokou veřejnost a stát. Vzhledem k preferencím různých skupin uživatelů je vhodné již na začátku vědět pro koho je daná finanční analýza zpracována. Vlastníky nejvíce zajímá ziskovost a návratnost jejich vložených peněžních prostředků. Zaměstnanci zase chtějí pracovat ve stabilním a prosperujícím podniku, kde mají jistotu zaměstnání, pravidelných mezd a dlouhodobého fungování. Pro investory je zejména důležitá míra rizika spojená s vkládáním kapitálu do vybrané firmy. Obchodní partneři stejně jako věřitelé věnují svou pozornost především schopnosti podniku dostát svým závazkům, a proto jako nejdůležitější kritéria vidí zadluženost a solventnost. Státní instituce mají určitě zájem o odvod a strukturu daní odváděných do státního rozpočtu a také o informace využívané k různým statistickým průzkumům firem (Knápková, 2017).

2.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Kvalitní výsledky finanční analýzy jsou úzce spjaty se zdroji informací, z kterých bylo čerpáno. Informace by měly být nejen pravdivé, ale také komplexní a důvěryhodné. Což zdůrazňuje fakt, aby jakékoliv výsledky a vyhodnocení nemohla být zkreslena či jinak ovlivněna. Zdroje informací mohou být jak původu vnitřního, tedy taková data, která jsou uvnitř podniku, tak i původu vnějšího. Pro finanční analýzu jsou však významné především data vnitřního charakteru.

Za základní zdroj informací je nejčastěji pokládáno účetnictví a účetní výkazy. Proto jim také bude věnována náležitá pozornost. Mezi neodmyslitelné účetní výkazy patří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow (Růčková, 2015).

2.2.1 Rozvaha

Jedná se o stavový výkaz sestavený vždy k určitému datu nejčastěji k poslednímu dni na konci účetního období. Tento výkaz nám přehledně zaznamenává stav majetku na straně aktiv a zdroje krytí tohoto majetku na straně pasiv. Obě strany si musí být vždy rovny, aby platilo tzv. bilanční pravidlo.

Od 1.1.2016 vstoupilo v platnost mnoho změn, které se dotkly oblasti účetnictví a účetních výkazů a tyto změny ovlivnily i strukturu aktiv. Osamostatnila se položka peněžní prostředky a tím pádem můžeme velice jednoduše zjišťovat peněžní toky účetní jednotky. Také přibýlo několik sčítacích řádků jako např. ocenitelná práva, pozemky a stavby či výrobky a zboží (Knápková, 2017).

Aktiva nám znázorňují majetkovou strukturu podniku. Dle Růčkové (2015) hlediskem pro členění aktiv je doba jejich upotřebitelnosti. V České republice je postupováno od položek nejméně likvidních (fixní aktiva) až k položkám nejlikvidnějším.

Tímto dělením aktiv pak vznikají tři základní skupiny:

- **Dlouhodobý majetek**, který je ve firmě používán déle než jeden rok. Postupně se opotřebovává a jeho spotřeba neprobíhá najednou, ale postupně obvykle ve formě odpisů. Do této skupiny spadá jak dlouhodobý majetek nehmotný jako např. licence, ochranné známky, software tak i hmotný, kde zahrnujeme budovy, pozemky, umělecká díla či sbírky. Ale v neposlední řadě i majetek finanční např. cenné papíry.
- **Krátkodobý majetek** obsahuje takové položky, u nichž lze předpokládat, že se přemění na peněžní prostředky za období kratší než jeden rok. Tato oběžná aktiva jsou v podniku ve formě věcné (materiál, suroviny, polotovary, rozpracovaná výroba atd.) i peněžní (peníze na bankovním účtu či v pokladně apod.). Základními položkami této skupiny jsou zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky.
- **Ostatní aktiva**, která zachycují především položky časového rozlišení, kde spadají např. náklady příštích období a příjmy příštích období (Růčková, 2015).

Zdroje krytí financování majetku označujeme jako pasiva. Je zde zachycena finanční struktura podniku, tedy to jak a z čeho je podnik financován. Tato strana se nečlení jako aktiva podle času, ale podle vlastnictví.

Pasiva tedy zahrnují tři základní kategorie:

- **Vlastní kapitál**, který obsahuje základní kapitál, což představuje vklady společníků do společnosti a jeho výše je zapisována do obchodního rejstříku. Fondy ze zisku, kapitálové fondy, výsledek hospodaření minulých let a výsledek hospodaření za běžné účetní období jsou dalšími složkami této skupiny.
- **Cizí kapitál** je takový zdroj financování, který musí být v určité době splacen, jedná se o určitou formu dluhu podniku. Tento kapitál i se skutečností že za něho musíme platit úroky je však levnější než kapitál vlastní. Řadí se zde rezervy, dlouhodobé i krátkodobé závazky, bankovní úvěry apod.
- **Ostatní pasiva** obsahují zůstatek účtů časového rozlišení, jako jsou např. výdaje příštích období, výnosy příštích období a dohadné účty (Růčková, 2015).

I na straně pasiv došlo k obměně struktury díky změnám provedených v oblasti účetnictví od 1.1.2016. Ve struktuře vlastního kapitálu došlo pouze k osamostatnění položky „rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku“. Dalšími změnami je zařazení bankovních úvěrů rovnou do položky dlouhodobých či krátkodobých závazků (Knápková, 2017).

2.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Je základní účetní výkaz, který podává písemný přehled o nákladech a výnosech za určitý časový interval. Obvykle se sestavuje pravidelně jedenkrát za rok stejně jako rozvaha, ale může i častěji. Informuje nás o dosaženém výsledku hospodaření a vztahu mezi výnosy a náklady související s jejich vytvořením. Výsledek hospodaření lze zjistit z jednoduchého vztahu. Od celkových výnosů se odečtou celkové náklady a tím získáme výsledek hospodaření. Jestliže nám vyjde kladné číslo představuje to pro firmu jistý zisk, zatímco pokud se dostaneme na číslo záporné, jedná se o ztrátu. Výsledek hospodaření se ve výkazu promítne hned několikrát, a to jako provozní a finanční výsledek hospodaření, výsledek hospodaření před a po zdanění a poslední je výsledek hospodaření za účetní období. Jednotlivé výsledky hospodaření se od sebe liší pouze tím, jaké výnosy a náklady v sobě zahrnují (Růčková, 2015).

Spotřeba výrobních činitelů v peněžitém vyjádření, které podnik v daném období účelně vynaložil na získání výnosů je definice významu slova náklady. Výnosy jsou vymezeny jako vyprodukovaný výstup oceněn penězi, které podnik získal díky svým činnostem (prodej zboží, služeb).

Od 1.1.2016 kdy začala platit novela zákona o účetnictví se ani výkaz zisku a ztráty nevyhnul změnám. Obměny proběhly především ve struktuře výkazu, kdy došlo k vynechání určitých položek. Mezi tyto položky spadá např. obchodní marže, výkony či přidaná hodnota. Položky jako změna stavu zásob a aktivace byly zase přesunuty z provozních výnosů do provozních nákladů. Také došlo k přejmenování velmi zažitého pojmu odpisy, které dnes nesou název „úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé“ a současně i pojem opravných položek obdržel nový název „úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku-dočasné“. Výrazná změna však proběhla ve zrušení mimořádných položek, kdy se tyto mimořádné výnosy a náklady budou vykazovat ve výnosech a nákladech provozních (Knápková, 2017).

2.2.3 Výkaz cash flow

Je nejmladší ze zmíněných výkazů a svým obsahem tvoří doplněk k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Jedná se o tokovou veličinu, která zaznamenává skutečný pohyb peněžních příjmů a výdajů a jejich vznik a použití za účetní periodu. Tímto výkazem je sledována a posuzována finanční situace podniku, popřípadě jsou identifikovány příčiny změn této situace. Kolik a za jakým účelem byly peněžní prostředky použity.

Výsledný údaj vyjadřuje peněžní toky tedy přírůstek nebo úbytek peněžních prostředků a ekvivalentů. Přírůstku dosáhneme tehdy, pokud příjmy převyšují výdaje jinak řečeno rozdíl mezi příjmy a výdaji je kladný. Pokud je tomu přesně naopak a výdaje převyšují příjmy, vyjde nám číslo záporné, a jedná se o úbytek. Peněžní prostředky jsou peníze v hotovosti včetně cenin, peníze na účtech a peníze na cestě, zatímco peněžní ekvivalenty představují krátkodobý likvidní majetek.

Výkaz cash flow lze sestavit pomocí dvou metod. První je metoda přímá, kdy sledujeme reálné platby v souvislosti s jednotlivými hospodářskými operacemi. Druhá metoda je nepřímá, která vychází ze změn v rozvaze, nepeněžních transakcí a výsledku hospodaření, který se transformuje na tok peněz (Vochozka, 2011).

Struktura cash flow se člení tři základní části. Nejdůležitější je část týkající se provozní činnosti, protože je klíčovou oblastí pro existenci podniku. Zahrnuje základní výdělečné činnosti, které jsou hlavním zdrojem peněžních prostředků jako např. příjmy z prodeje výkonů. Další složkou je investiční činnost, která zobrazuje, jak firma nakládá s dlouhodobými aktivy. Patří zde také aktivity související s poskytováním úvěrů, půjček apod. Cash flow z finanční činnosti obecně rozumíme peněžní toky, které souvisejí se změnou vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků (Knápková, 2017).

2.2.4 Vzájemná provázanost účetních výkazů

Předcházející text popisoval jednotlivé účetní výkazy, které však nepředstavují izolované přehledy. Mezi těmito výkazy existuje jistá souvislost a vzájemná provázanost. Tyto vazby jsou zachyceny v tříbilančním systému. Dominantní postavení zaujímá rozvaha, která je souhrnným výkazem. Zobrazuje majetkovou a finanční strukturu firmy a také zde najdeme výsledek hospodaření, jež je právě spojovací článek zmíněné rozvahy a výkazu zisku a ztráty. V rozvaze nalezneme absolutní velikost výsledku hospodaření na straně pasiv, ale už nezjistíme, čím a jak to bylo způsobeno. A vysvětlení způsobu vzniku tohoto výsledku hospodaření nám udává právě výkaz zisku a ztráty. V tomto výkazu je zdokumentováno, při jakých výnosech a nákladech byl daný výsledek dosažen. Nyní jsme se věnovali spojitosti mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty, ale abychom dosáhli tříbilančního systému neboli vytvořili vnitřně propojenou soustavu, musíme si dále objasnit vztah mezi rozvahou a výkazem cash flow. Opět se začíná u rozvahy, ale teď na straně aktiv, kde nalezneme položku peněžní prostředky. Podle cash flow se přesněji jedná o konečný stav peněžních prostředků. Znovu nám ale rozvaha ukazuje pouze stav nikoliv postup. Jenom dle výkazu cash flow můžeme vidět pohyb peněz, kdy se z počátečního stavu peněz stane stav konečný. A cash flow právě tyto změny peněžních prostředků přehledně zaznamenává (Dluhošová, 2010).

2.3 Analýza absolutních dat

Analýza absolutních dat se používá k zjišťování vývojových trendů a k procentnímu rozboru určitých komponent ať už v rozvaze či výkazu zisku a ztráty. Obvykle je prvním krokem finanční analýzy a slouží k orientaci v podmínkách vybraného podniku. Dělí se na dvě základní metody rozboru. Horizontální a vertikální analýzu, kdy jádrem obou metod jsou absolutní ukazatele. Přesněji se jedná o tokové i stavové veličiny, které tvoří obsah účetních výkazů (Vochozka, 2011).

2.3.1 Horizontální analýza

Základem horizontální analýzy je porovnání o kolik se jednotlivé položky výkazů v časových řadách změnily. V rámci této analýzy jsou srovnávány stejné ukazatele z jednoho řádku a zkoumány jejich změny ve dvou či více obdobích. Jelikož se jedná o analýzu horizontální, někdy také nazývanou trendovou, je zřejmé, že čím delší bude sledované období tím lepší budou vypovídající schopnosti tohoto rozboru. Provádí se vyčíslení změn jak absolutních, tak i procentních, a to vždy v rámci jednoho řádku v rozvaze či výkazu zisku a ztráty. Z toho nám rovněž vyplývá název této metody horizontální, protože data jsou sledována po řádcích tedy horizontálně. Tato metoda se používá k porovnání účetních výkazů v delším časovém období, kdy můžeme odhalit trend uvnitř firmy, ale můžeme ji využít i ke srovnání podniků v rámci oboru (Kubíčková, 2015).

2.3.2 Vertikální analýza

Tato analýza se zakládá na procentuálním vyjádření jednotlivých položek ke zvolené základně. Základna nám tedy určuje 100 % a od ní se odvíjí všechny výsledky taktéž vyjádřeny v procentech. Jako kontrola správnosti po provedení této analýzy nám může posloužit fakt, že po sečtení všech výsledných údajů bychom se měli opět dostat k základně 100 %. U rozvahy se jako základna zpravidla volí bilanční suma aktiv nebo pasiv. Při vertikální analýze výkazu zisku a ztráty se nejčastěji za základnu pokládá velikost tržeb, jako jsou tržby za prodej zboží, tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb nebo někdy i celkový objem výnosů či nákladů. Všechny ostatní položky se vyjadřují ke vztahu k dané základně neboli z kolika procent se podílejí na celkové sumě a tímto zobrazují strukturu čili složení položky souhrnné. Proto je vertikální analýza občas nazývána jako analýza strukturální (Kubíčková, 2015).

2.4 Analýza poměrových ukazatelů

Neodmyslitelným a velmi rozšířeným nástrojem finanční analýzy jsou poměrové ukazatele. Svoji oblíbenost si analýza poměrových ukazatelů získala v první řadě proto, že umožňuje rychle vykreslit finanční situaci v podniku a taky vychází ze základních údajů obsažených v účetních výkazech, které podnik stejně musí ze zákona vykazovat (Knápková, 2017). Podstatou tohoto rozboru je, že dává dvě nebo více položek do vzájemného poměru mezi sebou. V praxi se používá několik základních ukazatelů, které jsou roztrženy do skupin. Každá skupina se zabývá jinou oblastí hodnocení hospodaření a finančním zdravím

společnosti. Jedná se o sérii ukazatelů zadluženosti, rentability, aktivity, likvidity a ukazatele kapitálového trhu.

2.4.1 Ukazatele zadluženosti a finanční stability

Ukazatele zadluženosti, již z tohoto názvu je patrné, že firma nebude své činnosti zajišťovat pouze vlastním kapitálem, ale i kapitálem cizím čili dluhem. Avšak určitá míra zadlužení je pro podniky přínosná, jelikož cizí kapitál je levnější, než kapitál vlastní. Tato skupina ukazatelů nám tedy slouží k tomu, abychom co nejpřesněji určili optimální vztah mezi zdroji vlastními a cizími. I vysoká zadluženost nemusí ještě znamenat negativní charakteristiku firmy. Každý podnik je jedinečný, záleží, v jakém oboru podnikáme, jaké jsou úrokové míry bank, jaká je výše a stabilita zisku a mnoho dalších aspektů. Ovšem z pohledu rizika platí, že vlastní kapitál je méně riskantní variantou, jelikož nevyžaduje placení úroků. A právě skupina těchto ukazatelů nám je schopna ukázat výši rizika, kterou podnik podstupuje s daným poměrem vlastních a cizích zdrojů.

a) Ukazatel celkové zadluženosti

Ukazatel celkové zadluženosti je jeden ze základních ukazatelů. Představuje podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům. Zjišťujeme tedy podíl věřitelů na celkovém kapitálu, kterým je financován veškerý majetek společnosti. Čím vyšší je výsledek tohoto ukazatele, tím větší je i věřitelské riziko. Ukazatel celkové zadluženosti má dopad nejen na riziko pro věřitele, ale i na celkovou výnosnost podniku. Avšak cizí kapitál neboli zadluženost není do určité míry negativním prvkem firmy, protože není nutné a ani nejvýhodnější financovat všechny činnosti pouze kapitálem vlastním (Dluhošová, 2010).

$$\text{Ukazatel celkové zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.1)$$

b) Koeficient samofinancování

K měření zadluženosti se dále používá poměr vlastního kapitálu k bilanční sumě aktiv tedy koeficient samofinancování. Tento koeficient charakterizuje dlouhodobou finanční stabilitu firmy a také to do jaké míry je podnik schopen krýt majetek svými vlastními zdroji. Jedná se o doplňkový ukazatel k ukazateli věřitelského rizika, kdy součet těchto dvou ukazatelů by měl být přibližně jedna neboli 100 % (Kubíčková, 2015).

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.2)$$

c) Ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu

V rámci tohoto ukazatele mezi sebou poměrujeme objem cizího kapitálu ke kapitálu vlastnímu, tedy zjišťujeme míru zadluženosti vlastního kapitálu. Z toho vyplývá, kolik jednotek kapitálu cizího připadá na jednu jednotku kapitálu vlastního. Výsledná hodnota je výrazně ovlivněna fází vývoje podniku a postojem manažerů a vlastníků k riziku a také hraje velmi důležitou roli při rozhodování bank o poskytnutí úvěrů. Banky se zajímají především o to, jestli by mohly být ohroženy jejich nároky na splácení úroků (Knápková, 2017).

$$\text{Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.3)$$

d) Ukazatel úrokového krytí

Je další z ukazatelů při zjišťování finanční stability a zadluženosti podniku. Charakterizuje výši zadluženosti pomocí schopnosti splácet nákladové úroky. Udává kolikrát je dosažený zisk před úroky a zdaněním (EBIT) vyšší než placené úroky. Výsledná hodnota menší jak jedna, nám ukazuje, že podnik si nevydělá ani na své úroky. Z čehož vyplývá, že čím větší je výsledná hodnota, tím je podnik lépe schopen platit úroky a úvěry a tím pádem je také více považován za důvěryhodný (Knápková, 2017).

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} \quad (2.4)$$

e) Ukazatel úrokového zatížení

Úrokové zatížení odhaluje, jakou část z vytvořeného zisku před úroky a zdaněním (EBIT) odčerpávají placené úroky. Jinak řečeno, kolik haléřů z jedné koruny zisku je vynaloženo na splátky úroků. Jedná se o převrácenou hodnotu předchozího ukazatele

úrokového krytí. Doporučené hodnoty by se měly pohybovat maximálně do výše 100 %, jelikož hodnoty vyšší už by znamenaly, že vyprodukovaný zisk na úhradu úroků nedostačuje (Kubíčková, 2015).

$$\text{Ukazatel úrokového zatížení} = \frac{\text{nákladové úroky}}{\text{EBIT}} \quad (2.5)$$

2.4.2 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability neboli ukazatele výnosnosti vloženého kapitálu patří mezi nejsledovanější skupinu ukazatelů. Informují o efektivnosti zhodnocovat vložené prostředky formou zisku. Obecně se rentabilita určuje ze vztahu, kdy do poměru dáváme určitý druh zisku k vloženému kapitálu. Jednoduše zjišťujeme, kolik korun zisku připadá na jednu korunu jmenovatele. Ve jmenovateli se může objevit prakticky cokoliv, ale nejvíce používané jsou čtyři základní veličiny, a to celková aktiva, vložený kapitál, tržby a dlouhodobé zdroje.

Nejčastěji se pro výpočty daných ukazatelů používají tři kategorie zisku. Prvním z nich je EBIT neboli zisk před odečtením úroků a daní. Ve finanční analýze se používá především tam, kde chceme zajistit mezipodnikové srovnání. Dalším typem zisku je EBT čili zisk před zdaněním. Jeho využití najdeme zejména tam, kde jsou podniky s rozdílným daňovým zatížením a srovnání po odečtení daní by pak nebylo objektivní. Posledním z kategorií zisků je tzv. čistý zisk. Tento zisk značíme EAT a jedná se o zisk po zdanění. Jeho aplikaci upotřebíme u ukazatelů, které mají za úkol hodnotit výkonnost firem. Avšak při výběru určité kategorie zisku musíme dbát jak na zvyklosti v dané zemi, tak i na očekávaný ekonomický význam jistého ukazatele (Růčková, 2015).

a) Rentabilita vlastního kapitálu – ROE

Jde o ukazatel, který je velice důležitý pro vlastníky i akcionáře podniku, protože vyjadřuje výnosnost jejich vloženého kapitálu. Kolik korun zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu akcionářem či jiným společníkem nebo vlastníkem. Úroky z dlouhodobých vkladů čili vloženého kapitálu by měly mít nižší hodnotu, než je výsledek ukazatele (Knápková, 2017).

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (2.6)$$

b) Rentabilita celkového kapitálu – ROA

Rentabilita celkového kapitálu nebo také rentabilita aktiv poměřuje zisk s celkovými aktivy, a to bez ohledu z jakých zdrojů byl majetek financován. Při výpočtu se používá kategorie zisku EBIT zejména proto, aby výslednou hodnotu neovlivnila struktura financování firmy (Sedláček, 2011).

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{EBIT}{aktiva} \quad (2.7)$$

c) Rentabilita tržeb – ROS

Tento ukazatel rentability tržeb je významný hlavně z hlediska efektivnosti podniku. Vyjadřuje a měří schopnost podniku dosahovat určitého zisku při daných tržbách. Udává tedy, kolik zisku bylo vyprodukováno z jedné koruny tržeb. Rentabilitě tržeb se někdy také říká ziskové rozpětí, které se využívá k vyjádření ziskové marže. Pro tento ukazatel se pak používá čistý zisk neboli zisk po zdanění. Pokud bychom však chtěli tuhle ziskovou marži porovnávat mezi podniky, je lepší využít EBIT (zisk před úroky a zdaněním), aby hodnocení nemohlo být ovlivněno různou kapitálovou strukturou (Růčková, 2015).

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{EAT}{tržby} \quad (2.8)$$

d) Rentabilita dlouhodobých zdrojů – ROCE

Mezi dlouhodobé zdroje považujeme takové zdroje, které jsou v podniku vázány dlouhodobě tedy po dobu delší než jeden rok. Tímto ukazatelem hodnotíme výnosnost neboli efekt z dlouhodobých investic, které do firmy investovali věřitelé či akcionáři. Rentabilita dlouhodobých zdrojů se velmi často používá pro mezipodnikové srovnávání (Dluhošová, 2010).

$$\text{Rentabilita dlouhodobých zdrojů} = \frac{EBIT}{vlastní kapitál + dlouhodobé dluhy} \quad (2.9)$$

2.4.3 Ukazatele aktivity

Díky těmto ukazatelům aktivity zjišťujeme velikost vázaného kapitálu v různých formách aktiv, popřípadě i pasiv. Informují nás o tom, jak podnik nakládá a využívá jednotlivé položky majetku. Řízení aktiv, jejich optimální využívání a skladba je totiž jeden z nejdůležitějších úkolů pro manažery. A právě ukazatele aktivity dokážou tyto jevy

monitorovat a měřit. Základními typy tohoto ukazatele jsou doba obratu a rychlost obratu jinak řečeno obrátky. U doby obratu se zjišťuje počet dní, za které se daná položka přemění z nepeněžní formy znovu do peněžní, tedy za jak dlouho projde všemi stádii koloběhu. Při rychlosti obratu zase zkoumáme počet obrátů čili kolikrát se určitá položka v průběhu zvoleného časového období přemění přes tržby na peněžní prostředky. Za každý dokončený koloběh firma generuje zisk. Z čehož vyplývá, že čím vícekrát se koloběh uskuteční, tím větší bude objem dosaženého zisku (Kubičková, 2015).

a) Obrátka celkových aktiv

Rychlost obratu aktiv měří míru využití veškerého majetku, který ve firmě vlastníme. Zjišťujeme, kolikrát se daný majetek přetvoří přes tržby na peníze obvykle za časový úsek jednoho roku. Při výpočtu dáváme do poměru tržby k celkové sumě aktiv (Kubičková, 2015).

$$\text{Obrátka celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.10)$$

b) Doba obratu aktiv

Výsledná hodnota určuje, za jak dlouho by se veškerá aktiva pomocí tržeb obnovila. Zpravidla se jedná o počet let, kdy se preferuje hodnota co nejnižší neboli nejkratší doba obratu (Kubičková, 2015). Vzorec pro výpočet dle Dluhošové (2010) vypadá takto:

$$\text{Doba obratu aktiv} = \frac{\text{celková aktiva} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.11)$$

c) Doba obratu zásob

Vyjadřuje takovou dobu, po kterou jsou peněžní prostředky vázány v podobě zásob. Výsledek nám pak ukazuje průměrný počet dní, kdy jsou zásoby v podniku vázány do doby jejich prodeje či spotřeby. Při hodnocení tohoto ukazatele je vhodné se zaměřit na jeho vývoj v určitém časovém období a také výslednou hodnotu porovnat s odvětvím, ve kterém podnikáme (Vochozka, 2011).

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby} \cdot 360}{\text{tržby}} \quad (2.12)$$

d) Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek nám udává průměrný počet dní neboli interval, za který se pohledávky změní na peněžní prostředky. Z jiného pohledu se jedná o období mezi vystavením faktury a připsáním peněz z tohoto obchodního úvěru na účet. Čím delší je průměrná doba inkasa pohledávek, tím vyšší náklady nás to stojí, neboť poskytujeme našim obchodním partnerům více bezplatných obchodních úvěrů (Vochozka, 2011).

$$Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{pohledávky \cdot 360}{tržby} \quad (2.13)$$

e) Doba obratu závazků

Podobně jako doba obratu pohledávek je i doba obratu závazků pro firmy velmi důležitý ukazatel. Pomocí něho se zjišťuje doba, za jakou jsme schopni uhrazovat své závazky vůči dodavatelům. Jinak řečeno vyjadřuje průměrnou dobu od vzniku závazků do jeho splacení. Podle výsledné hodnoty se také dá charakterizovat platební disciplína firmy. Dle pravidla solventnosti můžeme konstatovat, že většina podnikatelů má snahu, aby jejich doba obratu závazků byla vždy delší než doba obratu pohledávek. Tímto si hlídají finanční rovnováhu v podniku (Růčková, 2015).

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{závazky \cdot 360}{tržby} \quad (2.14)$$

2.4.4 Ukazatele likvidity

Pro lepší pochopení všech ukazatelů v této skupině si nejdříve objasníme pojem likvidita. V nejširším pojetí je likvidita definována jako schopnost firmy uhrazovat své závazky včas. Likvidita se však často spojuje i s jednotlivými složkami majetku, kdy každá položka má jinou dobu likvidnosti čili přeměnitelnosti na peníze. Jednoduše se jedná o transformaci aktiv na peněžní formu (Kubíčková, 2015). Snažíme se tedy o to, abychom měli dostatek peněžních prostředků na úhradu potřebných plateb. Obecně ukazatele likvidity poměřují to, čím je možno platit k tomu co je nutno zaplatit (Knapková, 2017). A jak již bylo řečeno, že různé složky majetku neboli aktiv mají různou dobu likvidnosti, rozlišujeme tento ukazatel na tři základní. A těmi jsou běžná likvidita, pohotová likvidita a likvidita okamžitá a tyto ukazatele budou nyní popsány.

a) Ukazatel běžné likvidity

Běžná nebo také celková likvidita vyjadřuje poměr mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Udává tedy, kolikrát převyšují oběžná aktiva objem krátkodobých závazků čili schopnost firmy uspokojit své věřitele v případě, že bychom proměnili veškerý oběžný majetek na hotovost. Optimální hodnotu tohoto ukazatele je těžké určit, jelikož každá firma se nachází v jiné situaci a v jiných podmínkách, ale interpretace výsledných hodnot vychází z obecného přístupu. Čím větší výsledná hodnota, tím větší pravděpodobnost udržení platební schopnosti podniku tedy likvidity. Slabinou tohoto ukazatele však je nereálnost přeměny některých složek oběžných aktiv jako např. část zásob (Růčková, 2015).

$$Ukazatel\ běžné\ likvidity = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky} \quad (2.15)$$

b) Ukazatel pohotové likvidity

Tento ukazatel oproti ukazateli běžné likvidity ve výpočtu již nezahrnuje nejméně likvidní složku oběžných aktiv, zásoby. Tímto by se měl stát přesnějším ukazatelem při zjišťování schopnosti podniku dostát svým krátkodobým závazkům. Pokud je výsledná hodnota rovna jedné, znamená to, že podnik dokáže uspokojit své věřitelé i bez nutnosti prodeje svých zásob. V případě že je hodnota výsledku vysoká, firma váže mnoho svých prostředků ve formě pohotových a z těchto složek majetku pak negeneruje žádné nebo jen minimální úroky (Vochozka, 2011).

$$Ukazatel\ pohotové\ likvidity = \frac{oběžná\ aktiva - zásoby}{krátkodobé\ závazky} \quad (2.16)$$

c) Ukazatel okamžité likvidity

Pomocí okamžité likvidity získáme nejpresnější výsledek, protože počítá s nejlikvidnějšími položkami a hodnotí schopnost uhradit krátkodobé závazky v daný okamžik. Je to tedy nejužší vymezení likvidity, kdy v čitateli jsou pouze peněžní prostředky, kterými jsou peníze na účtech, v pokladně či cenné papíry. Za ideální hodnotu ukazatele je dle Růčkové (2015) rozmezí mezi 0,2 – 1,1, ale samozřejmě bychom měli přihlídnout k firemním podmínkám, strategii i oboru podnikání.

$$Ukazatel\ okamžité\ likvidity = \frac{peněžní\ prostředky}{krátkodobé\ závazky} \quad (2.17)$$

2.5 Bonitní a bankrotní modely

Výsledkem celé finanční analýzy podniku by mělo být zhodnocení finančního zdraví a situace, ve které se společnost právě nachází. Pro tyto účely bylo sestaveno několik modelů, které slouží jako takové souhrnné ukazatele. Pomocí těchto ukazatelů dokážeme z jednočíselné charakteristiky určit kde podnik je a kam v budoucnu směřuje. Zda se blíží konec a dle predikce hrozí bankrot či naopak je daný podnik na cestě k budoucí slávě a úspěchu. Finální hodnoty těchto modelů slouží hlavně bankovním institucím, které zvažují, zda půjčit či nepůjčit. Zjišťují si především riziko, které by s danou půjčkou podstupovali. Různých metod a postupů jak pro bankrotní, tak i pro bonitní modely je spousta. Přesto je většina těchto metod založena na finančních ukazatelích. V jednodušších postupech přidělujeme body podle daných ukazatelových soustav, zatímco ve složitějších variantách pracujeme se statickými postupy a pravděpodobnostmi. Ať už se tedy jedná o metody složitější či méně náročnější vždy je vhodné mít dostatečně dlouhou časovou řadu, abychom předešli vlivům mimořádných situací (Knápková, 2017).

2.5.1 Bonitní modely

Bonitní firma se vyznačuje tak, že je schopna splácet závazky a uspokojovat tím věřitele. Tyto bonitní modely jsou postaveny na bodovém hodnocení různých oblastí hospodaření. Podle dosažených bodů jsou pak podniky rozřazeny do určitých kategorií či skupin. Každá jednotlivá kategorie nám pak udává, jak na tom daný podnik je a na co by se měl v budoucnu více zaměřit a zlepšit (Knápková, 2017).

Kralickuv Quick test

Kralickuv Quick test je jeden z nejvíce využívaných bonitních modelů. V České republice se často můžeme setkat s počeštěným názvem Kralickův rychlý test. Pojmenování tento model získal podle svého zakladatele P. Kralicka, který jej poprvé publikoval v roce 1990. Do českého prostředí se jeho dílo dostalo až o něco později, ale díky poměrně velké spolehlivosti se tento model stal velmi rozšířeným a oblíbeným. Poskytuje totiž rychlou variantu ohodnocení dané společnosti s relativně dobrou vypovídací hodnotou.

Základem modelu je soustava čtyř rovnic. Každá rovnice je vlastně určitý ukazatel z jednotlivých skupin finanční analýzy. Vybrány jsou ty ukazatele, které podléhají co nejméně

rušivým či mimořádným vlivům. Obecně lze říci, že první dvě rovnice se zaměřují na finanční stabilitu firmy a poslední dvě na rentabilitu neboli výnosnost.

Rovnice podle Růčkové (2019) vypadají takto:

$$R1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}} \quad (2.18)$$

$$R2 = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u bank})}{\text{provozní cash flow}} \quad (2.19)$$

$$R3 = \frac{EBIT}{\text{aktiva celkem}} \quad (2.20)$$

$$R4 = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{výkony}} \quad (2.21)$$

Na základě těchto rovnic se pak hodnotí situace v daném analyzovaném podniku. První rovnice udává finanční sílu podniku, druhá vyjadřuje dobu, za kterou by podnik splatil všechny své dluhy za podmínky, že by generoval stále stejné cash flow. Pomocí třetí rovnice zjišťujeme výnosnost veškerých aktiv vložených do podniku, respektive celkovou výdělečnou schopnost. A poslední čtvrtá rovnice je upravena dle ukazatele rentability tržeb, kdy místo čistého zisku dosazujeme cash flow z provozní činnosti, abychom dosáhli lepší vypovídající schopnosti (Kubíčková, 2015).

Výsledné hodnoty jednotlivých rovnic oklasifikujeme body podle tabulky 2.1.

Tabulka 2.1 Bodování výsledků Kralickova Quick testu

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0 - 0,1	0,1 - 0,2	0,2 - 0,3	> 0,3
R2	< 3	3 - 5	5 - 12	12 - 30	> 30
R3	< 0	0 - 0,08	0,08 - 0,12	0,12 - 0,15	> 0,15
R4	< 0	0 - 0,05	0,05 - 0,08	0,08 - 0,1	> 0,1

Zdroj: Růčková (2019, str. 89)

Hodnocení podniku je poté provedeno dle Růčkové (2019) ve třech krocích. Prvním krokem zhodnotíme finanční stabilitu, druhým výnosovou situaci a posledním třetím krokem zhodnotíme celkovou situaci firmy.

Vzorce pro jednotlivé kroky mají tento tvar:

$$\text{Hodnocení finanční stability (F)} = \frac{R1 + R2}{2} \quad (2.22)$$

$$\text{Hodnocení výnosové situace (V)} = \frac{R3 + R4}{2} \quad (2.23)$$

$$\text{Hodnocení celkové situace (C)} = \frac{F + V}{2} \quad (2.24)$$

Bonitu následně určuje výsledné bodové ohodnocení neboli hodnocení celkové situace (C), které analyzovanou firmu zařadí do dané zóny, ve které se nachází. Interpretaci výsledného bodového hodnocení znázorňuje tabulka 2.2.

Tabulka 2.2 Interpretace výsledného bodového hodnocení

C > 3	firma je bonitní, v dobré finanční situaci
C v intervalu 1 - 3	šedá zóna, o finanční situaci firmy nelze nic jednoznačně vypovědět
C < 1	potíže ve finančním hospodaření firmy

Zdroj: Růčková (2019) a vlastní zpracování

2.5.2 Bankrotní modely

Cílem bankrotních modelů je předpovědět finanční selhání, či dokonce bankrot firmy. Příčin, jak se firma objeví v této situaci je mnoho, ale skoro vždy se problémy postupně shromažďují v průběhu let, až je to na konci pro firmu neúnosné a přichází krize. Z této krize se pak odvíjí další a další problémy, které mohou dospět až k samotnému bankrotu firmy a následným ukončením činnosti podnikání. Nejčastější problém, který přichází před těmito potíži je nedostatečná likvidita. Proto je pro podniky velmi důležité, aby sledovaly různé finanční ukazatele a dokázaly se na takovou situaci připravit nebo se ji úplně vyhnuli (Kubíčková, 2015).

Altmanův bankrotní model

V podmínkách České republiky je tento bankrotní model jeden z nejznámějších a velice využívaných, pravděpodobně díky své jednoduchosti výpočtu. Při výpočtu je použita jedna rovnice, která sčítá pět různých poměrových ukazatelů. Jednotlivým ukazatelům jsou přiřazeny odlišné váhy a jsou označovány jako X₁, X₂, X₃, X₄ a X₅. Altmanův model někdy označován

těž jako Z-skóre se snaží rozpoznat bankrotní firmy od firem, které mají pravděpodobnost bankrotu jen minimální (Růčková, 2015).

Analýzovaný podnik není veřejně obchodovatelný na burze, a proto použijeme upravený tvar Altmanovy rovnice dle Sedláčka (2011):

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,42 X_4 + 0,998 X_5 \quad (2.22)$$

X_1 = čistý pracovní kapitál / celková aktiva

X_2 = nerozdělený zisk / celková aktiva

X_3 = zisk před zdaněním a úroky / celková aktiva

X_4 = základní kapitál / celkové cizí zdroje

X_5 = tržby / celková aktiva

Výslednou hodnotu Z objasníme podle tabulky 2.3, která nám podnik zařadí do příslušného pásma, v kterém se analyzovaná společnost právě nachází.

Tabulka 2.3 Interpretace výsledků Altmanovy rovnice

$Z > 2,9$	můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci
$1,2 < Z \leq 2,9$	„šedá zóna“ nevyhraněných výsledků
$Z \leq 1,2$	firma je ohrožena vážnými finančními problémy

Zdroj: Sedláček (2011, str. 110)

3 Charakteristika zvoleného podniku

V této části bakalářské práce bude představen analyzovaný podnik SOLANSKÝ s.r.o., na který budou aplikovány veškeré metody a ukazatele popsané v teoretické části.

Základní informace

Obchodní firma:	SOLANSKÝ s.r.o.
Sídlo:	Tylovice 2050, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
Identifikační číslo:	268 22 156
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Datum zápisu do OR:	15. prosince 2003
Základní kapitál:	10 186 000,- Kč
Společníci:	Zdeněk Solanský, podíl 50 % Ivana Solanská, podíl 50 %
Webové stránky:	http://www.solanskysro.cz/

Předmět podnikání:

- Opravy silničních vozidel
- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- Silniční motorová doprava – nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí.
- Klempířství a oprava karoserií

3.1 Představení dopravního podniku

Obrázek 3.1 Logo společnosti

Zdroj: interní zdroj společnosti

Vybraný dopravní podnik SOLANSKÝ s.r.o. je česká společnost specializující se na vnitrostátní a mezinárodní silniční přepravu sypkých materiálu, jako jsou šterky, písky, drcené kamenivo a podobně. Přeprava je prováděna do všech států Evropské unie, ale i mimo ni jako je např. Albánie, Černá Hora či Bosna a Hercegovina.

Mezi služby, které firma nabízí patří prodej šterku, písku a drceného i těžného kameniva, kdy je nově otevřeno i v sobotu. Dále se společnost zabývá vnitrostátní a mezinárodní expedicí a opravami silničních vozidel. Díky nově pořízené diagnostice lze jednodušeji a rychleji odhalit příčiny poruchy a lze takto opravit i náročnější závady. V menším měřítku také poskytuje prodej náhradních dílů na vozidla.

Sídlo společnosti je uváděno na adrese Tylovice 2050, Rožnov pod Radhoštěm, avšak veškeré prostory podniku jako dílna, parkoviště pro nákladní vozidla a kanceláře sídlí nové budově ve Viganticích.

3.2 Historie společnosti

Společnost byla založena v roce 1991 panem Zdeňkem Solanským, pod tehdejšími názvem Zdeněk Solanský – autodoprava. Již od počátku se specializovala na dopravu sypkých hmot, jako jsou šterky, písky, kamenivo. Firma se vyvíjela postupně a začínala s jedním nákladním vozidlem značky Liaz, kterému se přezdívalo „Mates“. Postupně se vozy této značky staly páteří vozového parku. Firma stále rostla, přibývalo zaměstnanců, zakázek i vozidel. Začaly se nakupovat nákladní automobily i jiných značek především Volvo, DAF a MAN.

Přelomovým rokem v podnikání pana Solanského byl rok 2003, kdy spolu se svou manželkou Ivanou Solanskou založili firmu SOLANSKÝ s.r.o.. Tato nově vzniklá firma převzala veškeré aktivity vyplývající z předešlé činnosti a rozšířila se i o další nové služby. Pole působnosti se z vnitrostátní dopravy rozšířilo i na mezinárodní. Proto bylo zapotřebí investovat do nákupu velkoobjemových sklápěcích návěsů, které jsou právě na mezinárodní dopravu potřeba. Tyto návěsy se používají na přepravu lehkého sypkého materiálu, kde se řadí koks, uhlí či zemědělské produkty. Firma vlastní certifikát GMP, který je nutný při přepravě zemědělských plodin na výrobu potravin. Dále také ADR, kdy se jedná o zkratku vzniklou spojením začátečních písmen anglického názvu Accord Dangereuses Route, což je Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí. Řidiči vozidel přepravující nebezpečné věci musí mít platné osvědčení o absolvování školení a složení zkoušky. Vozidlo přepravující nebezpečné věci musí mít kompletní výbavu ADR a označení vozidel ADR.

Po dlouhých letech, kdy společnost sídlila v pronajatých prostorech v budově bývalého JZD, se v roce 2015 rozhodla pro výstavbu nového zázemí pro celou firmu (viz. Příloha 12 - Fotografie 1). Stavba byla provedena na místě bývalých dílen. Tento prostor se rozšířil a do jedné budovy byly zakomponovány jak administrativní místnosti pro vedení podniku, tak i dílny pro opravu nákladních vozů a samozřejmě i sociální zázemí jako jsou toalety, sprchy či kuchyňka pro zaměstnance. V roce 2016 stavba vrcholila a na počest 25letého výročí od vzniku firmy se v nově dostavené budově uspořádaly oslavy. Mezi pozvanými byli zaměstnanci, ale i obchodní společníci, protože ti všichni tvoří podnik SOLANSKÝ s.r.o. a bez kterých by to nešlo. Na oslavu tohoto velmi významného výročí se upravila celková prezentace firmy. Barvy světle a tmavě modrá zůstaly pro zachování tradice, ale bylo zvoleno nové modernější písmo pro název společnosti, a i nákladní vozidla dostala nové zajímavější polepy (viz. Příloha 12 - Fotografie 3).

K 31.12.2018 firma zaměstnávala 46 zaměstnanců. Z předmětu činnosti vyplývá, že většina zaměstnanců je tvořena řidiči. Přesněji se jedná o 36 řidičů, 4 mechaniky, 3 dispečery, administrativní pracovníci, mzdovou účetní a jednatele společnosti, který je zakladatel celé firmy. Průměrný počet zaměstnanců ve sledovaných letech 2013 až 2017 se pohyboval okolo 47 zaměstnanců, kdy se jednalo o změny počtu řidičů.

V současnosti (prosinec 2018) firma SOLANSKÝ s.r.o. disponuje vozovým parkem čítajícím 38 nákladních vozidel. Z toho je 33 tahačů zejména značky Volvo, ale i další značky jako je MAN a DAF. Sklápěcích návěsů k tahačům firma vlastní také 33 a jedná se o značky

Stas, Schmitz, Benalu a Panav. Dále má 5 nákladních vozidel, z toho 3 auta značky Liaz a 2 značky MAN. K těmto nákladním vozidlům má ještě 2 přívěsy značky Schwarzmuller. Nákladní soupravy jsou vybaveny dopravním informačním systémem Dynafleet, který umožňuje v reálném čase sledovat polohu vozidel, spotřebu paliva, dobu jízdy, styl jízdy řidičů s vozidlem a celou řadu dalších funkcí. Systém slouží jako důležitá zpětná vazba pro řidiče a také je motivuje k lepším výkonům např. k nižší spotřebě paliva. Firma SOLANSKÝ s.r.o. se po dlouhá léta úspěšně vyrovnává se vzrůstajícími požadavky i konkurencí v této nelehké oblasti podnikání.

4 Aplikace vybraných metod a zhodnocení výsledků

Tato kapitola bude věnována aplikaci vybraných metod, postupů a ukazatelů na vybraném dopravním podniku SOLANSKÝ s.r.o.. Veškeré ukazatele a modely, které budou použity jsou popsány v teoretické části této práce v kapitole druhé. Pro větší přehlednost bude tato kapitola strukturována přibližně stejně jako tomu bylo v druhé kapitole. Pro objektivní zhodnocení finanční situace firmy byla zvolena časová řada pěti let. Jedná se tedy o období od roku 2013 až do roku 2017. Pro účely této práce je období pěti let dostačující.

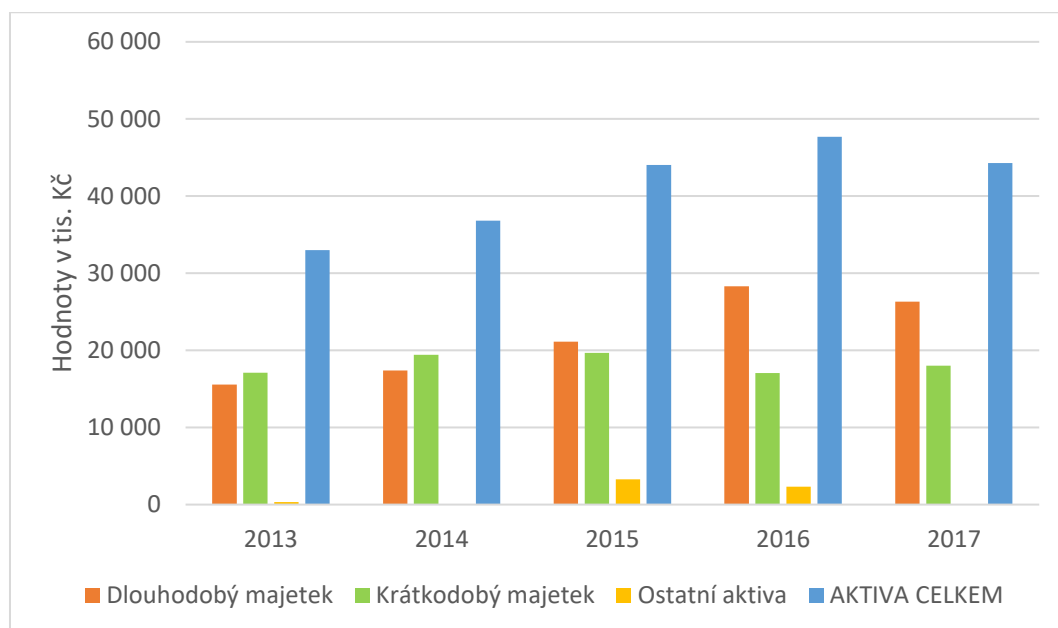
4.1 Analýza absolutních dat

Využívají se především dvě základní analýzy absolutních dat, a to horizontální a vertikální. Obě tyto analýzy budou provedeny jak na rozvaze, tak i na výkazu zisku a ztráty a znázorněny v absolutním i procentuálním (relativním) vyjádření. Jak již bylo zmíněno v teoretické části od 1.1.2016 došlo ke změnám ve struktuře rozvahy i výkazu zisku a ztráty, proto budou data z let 2016 a 2017 při této analýze přizpůsobeny struktuře z předchozích let. Je to hlavně z důvodu lepšího srovnání, které nebude zkreslené změnami v účetních výkazech, a tak můžeme lépe vyhodnotit vývoj v daných letech.

4.1.1 Horizontální analýza rozvahy

Horizontální analýza nám ukazuje, jak se jednotlivé položky rozvahy měnily v období mezi léty 2013 – 2017. Lze ji znázornit dvěma způsoby, a to buď v relativním vyjádření čili v procentech anebo v absolutním vyjádření. Podrobná horizontální analýza rozvahy je znázorněna v příloze 5.

Graf 4.1 Horizontální analýza aktiv

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 4.1 je zřejmé, že celková aktiva měla rostoucí trend až do roku 2017, v kterém klesla o 7,1 % v relativním vyjádření a v absolutním tomu bylo o 3 372 tis. Kč. Svého maxima aktiva dosáhla hodnotou 47 675 tis. Kč v roce 2016, což bylo zapříčiněno díky zvýšení dlouhodobého majetku o 34, 2 % (7 214 tis. Kč). Nejnížší hodnota aktiv byla v roce 2013 a to 32 980 tis. Kč. Největší nárůst bilanční sumy proběhl mezi roky 2014 a 2015, kdy celková aktiva vzrostla o 19,7 %, v absolutním vyjádření se jednalo o navýšení 7 253 tis. Kč. K tomuto navýšení velkým dílem přispěla položka časové rozlišení, která spadá do ostatních aktiv a její hodnota vzrostla o 3 291 tis. Kč.

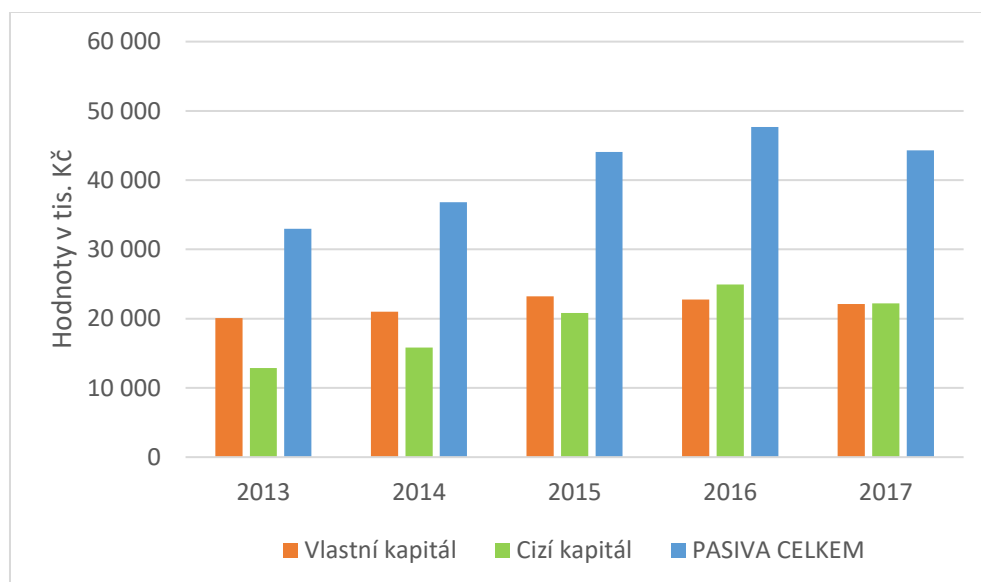
Stejně jako celková bilanční suma aktiv se ve sledovaném období vyvíjela i položka dlouhodobého majetku. Do roku 2016 rostla a až v roce 2017 klesla o 7,1 % (2 018 tis. Kč). Tento pokles byl způsoben zápornou změnou v položkách stavby a samostatné movité věci a jejich soubory. Shodné byly také roky, v kterých dlouhodobý majetek dosáhl maxima v hodnotě 28 325 tis. Kč v roce 2016 a i minima v roce 2013 hodnotou 15 544 tis. Kč.

Trend krátkodobého majetku nemá jednotnou linii. Nejprve v prvních třech letech sledovaného období vzrůstá až ke svému maximu 19 654 tis. Kč. V následujícím roce 2016 však dochází k poklesu o 13,3 %, což v je změna v absolutním vyjádření o 2 607 tis. Kč. Ovšem v posledním sledovaném roce 2017 nám opět krátkodobý majetek vzrostl a to o 5,6 %

(949 tis. Kč). Tato kladná změna byla zapříčiněna zejména položkou finanční majetek, která se oproti minulému období téměř zdvojnásobila.

Velmi zajímavý je vývoj ostatních aktiv, respektive položky časové rozlišení. Její hodnota v roce 2013 byla 331 tis. Kč v následujícím roce však klesla na nulovou hodnotu, ale v roce 2015 rapidně narostla na 3 291 tis. Kč. V roce 2016 se tato položka snížila o 30 % (988 tis. Kč) a v posledním analyzovaném roce je opět její hodnota nulová. Výraznou změnu v letech 2015 – 2016 způsobila investice do nového zázemí celé firmy, jak již bylo zmíněno v kapitole třetí.

Graf 4.2 Horizontální analýza pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že byl dodržen bilanční princip v rozvaze mají pasiva znázorněná v grafu 4.2 stejný průběh jako aktiva v grafu 4.1. V období mezi léty 2013 – 2016 mají rostoucí charakter až ke svému maximu 47 675 tis. Kč, kdy v dalším roce 2017 přišel pokles o 7,1 % v peněžním vyjádření o 3 372 tis. Kč. Důvodem poklesu byla záporná změna jak u vlastního, tak i u cizího kapitálu.

Vývoj vlastního kapitálu v analyzovaných letech má mírně rostoucí trend až k vrcholu 23 241 tis. Kč v roce 2015. Příčinou tohoto trendu v letech 2013 - 2015 byla položka hospodářský výsledek minulých let. V posledních dvou letech je z grafu patrné, že vlastní kapitál má lehce klesající charakter něco málo okolo 2 % v jednotlivých letech 2016 a 2017.

Pokles zapříčinila ztráta, tudíž záporná hodnota položky výsledek hospodaření běžného účetního období, kterou podnik SOLANSKÝ s.r.o. v obou zmíněných letech měl.

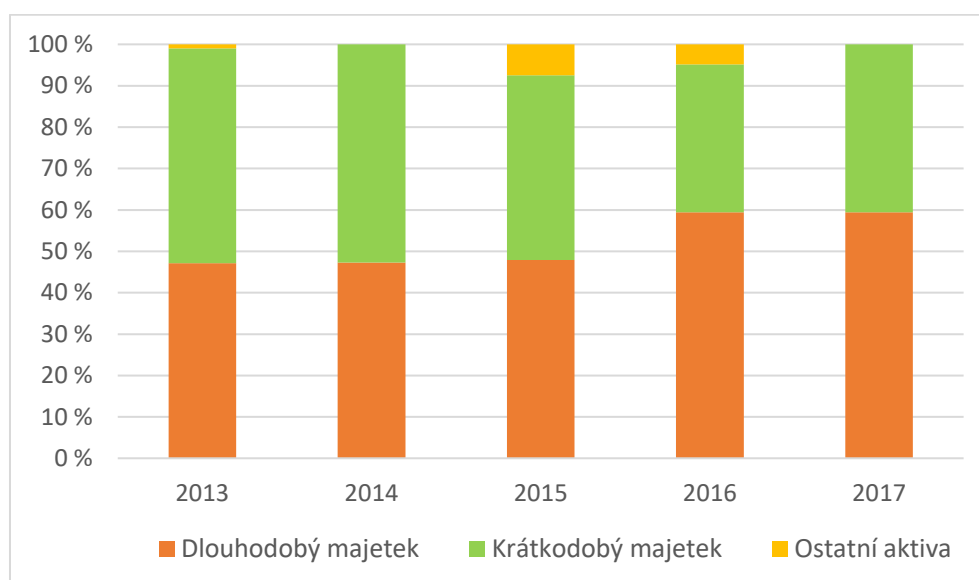
Cizí kapitál v prvních čtyřech letech sledovaného úseku je rostoucí, kdy největší nárůst lze vidět mezi roky 2014 a 2015 a to v procentuálním vyjádření o 31,7 %, tj. 5 014 tis. Kč. V roce 2017 oproti roku předchozímu máme pokles způsoben položkou krátkodobých závazků, které se snížily o 72,1 % (13 081 tis. Kč).

Poslední kategorie pasiv z tří hlavních dle dělení v kapitole 2.2.1 je skupina ostatních pasiv, která v tomto grafu 4.2 byla záměrně vypuštěna kvůli nulové hodnotě ve všech sledovaných letech.

4.1.2 Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýza byla provedena zvlášť pro aktiva i pasiva, která tvořila základnu 100 %. Jednotlivé položky rozvahy byly procentuálně vyjádřeny jako podíl ke zvolené základně čili k bilanční sumě rozvahy. U aktiv se jednalo o strukturu majetku, zatímco u pasiv o strukturu zdrojů financování. Grafy 4.3 a 4.4 vycházejí z podrobné vertikální analýzy rozvahy, která je uvedena v příloze 6.

Graf 4.3 Vertikální analýza aktiv

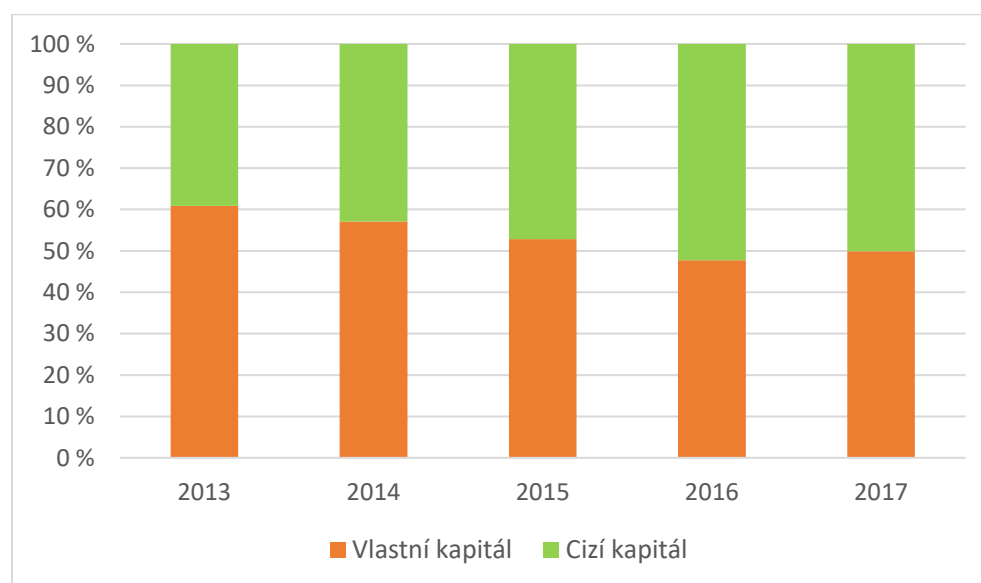
Zdroj: vlastní zpracování

Na grafu 4.3, který nám zachycuje podíl jednotlivých položek aktiv na celkové sumě aktiv lze vidět, že v průběhu let se skladba těchto položek měnila. V prvních dvou letech 2013

a 2014 větší část aktiv tvořil krátkodobý majetek, který se pohyboval něco málo okolo 52 %. Nicméně v následujících letech dlouhodobý majetek převýšil krátkodobý majetek. Tuto skutečnost způsobil pokles položky krátkodobé pohledávky, které z 45,1 % klesly na 38,8 %, ale určitý podíl má také nepatrný nárůst položky dlouhodobý hmotný majetek. Na struktuře aktiv v roce 2015 a 2016 se rovněž podílela položka ostatní aktiva, která měla hodnoty 7,5 % a 4,8 %. Rapidní nárůst zapříčinila již zmíněná stavba nového zázemí firmy. Ostatní aktiva přesněji položka náklady příštích období měla velmi nepatrný podíl i v roce 2013 a to 1 %. Ve zbývajících letech 2014 a 2017 byla tato položka nulová.

Krátkodobý majetek neboli oběžná aktiva měla v analyzovaném období kolísavý charakter. Začínala na 51,9 % a hned následující rok 2014 dosáhla svého maxima 52,7 %. V dalších dvou letech klesala až ke svému minimu 35,8 % a v posledním sledovaném roce vzrostla na 40,6 %. Dlouhodobý majetek měl v průběhu let 2013 – 2017 rostoucí tendenci. Z hodnoty 47,1 % pomalu vzrostl až na 59,4 %, kterých bylo dosaženo v roce 2016 a další rok 2017 zůstala tato hodnota nezměněna.

Graf 4.4 Vertikální analýza pasiv

Zdroj: vlastní zpracování

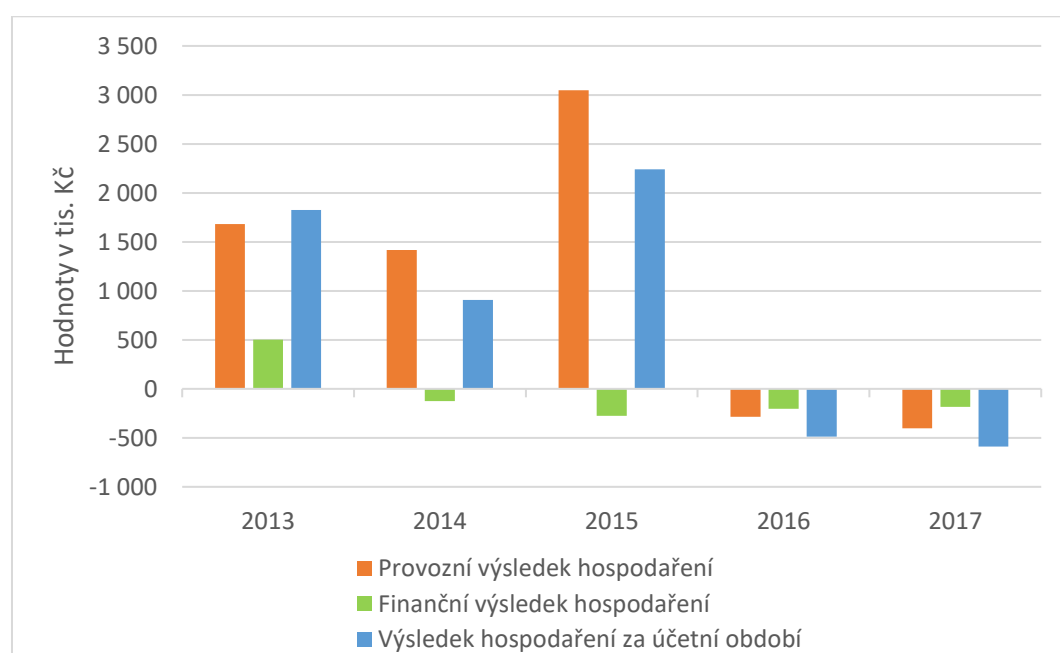
Pomocí vertikální analýzy pasiv lze zjistit finanční strukturu vybraného podniku SOLANSKÝ s.r.o. Ostatní pasiva v období 2013 – 2017 měla nulovou hodnotu, proto do grafu 4.4 nebyla vůbec zahrnována. Na grafu 4.4 tedy vidíme pouze dvě hlavní položky pasiv, a to vlastní a cizí kapitál. Podíl těchto dvou položek se každým rokem měnil, z čehož vychází fakt, že pasiva neměla stabilní průběh. Nejprve v prvních třech letech rozebíraného období byla

větší část tvořena vlastním kapitálem, který v roce 2013 měl hodnotu 60,9 %, což bylo maximum. Postupně se hodnota vlastního kapitálu snižovala až k minimu 47,7 % v roce 2016. Přesně opačně tomu bylo u kapitálu cizího, u kterého spatřujeme rostoucí trend až k roku 2016, kdy bylo dosaženo největšího podílu na celkových pasivech 52,3 %. Tuto skutečnost ovlivnila nejen položka dlouhodobé závazky, která z nulové hodnoty vzrostla na 14,2 %. Další rok 2017 cizí kapitál nepatrně klesl na 50,1 % z čehož vyplývá, že podíl vlastního a cizího kapitálu na pasivech byl téměř půl na půl. Z dlouhodobého hlediska však můžeme konstatovat, že vlastní kapitál svou průměrnou hodnotou 53,7 % vždy převýšil podíl cizího kapitálu, u kterého byla průměrná hodnota 46,3 %.

4.1.3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Horizontální analýza nám znázorňuje jak se jednotlivé položky ve výkazu zisku a ztráty vyvíjely. Vyjadřuje změny položek v čase, přesněji v letech 2013 – 2017. Detailní horizontální analýza výkazu zisku a ztráty v absolutním i relativním vyjádření je v příloze 7.

Graf 4.5 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledek hospodaření za účetní období se v posledních dvou letech analyzovaného období dostal do záporných hodnot, což pro firmu SOLANSKÝ s.r.o. neznačí nic pozitivního. Oproti roku 2015, kdy dosahoval svého maxima hodnotou 2 239 tis. Kč razantně klesl o 121,8 %, což v absolutním vyjádření činí pokles o 2 727 tis. Kč. Nepříznivý trend pokračoval

nadále i v roce 2017, kdy byl pokles ve srovnání s předchozím rokem jen malý a to o 20,5 % (100 tis. Kč). Z dlouhodobého hlediska by tento trend mohl podnik velmi negativně ovlivnit v dalším působení na trhu.

Provozní výsledek hospodaření se vyvíjel totožně jako výsledek hospodaření za účetní období. Nejprve mezi roky 2013 a 2014 klesl o 15,8 % (266 tis. Kč). Následující rok 2015 však prudce vzrostl o 115,2 % v absolutním vyjádření o 1 632 tis. Kč. Avšak rostoucí charakter dále nepokračoval, a naopak přišel velký pokles o 109,3 % (3 334 tis. Kč) a provozní výsledek hospodaření se dostal do hodnot záporných. Příčinou rapidního poklesu je nárůst nákladových položek zejména pak položek ostatní provozní náklady či odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Záporná vývojová tendence se udržela i v roce 2017, proto byl zaznamenán pokles o 41,8 % a hodnota absolutní změny byla 119 tis. Kč.

Další oblast výkazu zisku a ztráty se zaměřuje na finanční stránku podniku a nás tedy bude zajímat finanční výsledek hospodaření. Pouze v prvním roce sledovaného období měl finanční výsledek hospodaření kladnou hodnotu, tím pádem i své maximum 501 tis. Kč. V dalších letech 2014 – 2017 se již pohyboval pod úrovní nulových hodnot čili v záporu. Nejprve měl klesající charakter, kdy se v roce 2014 rapidně snížil o 125,1 % (627 tis. Kč) a v roce 2015 o 119 % (150 tis. Kč). Poté však v posledních dvou letech lehce narůstal, a to o 26,4 % (73 tis. Kč) v roce 2016 a o 9,4 % v absolutním vyjádření o pouhých 19 tis. Kč v roce 2017. Mimořádný výsledek hospodaření společnost vykazovala pouze v roce 2015 nepatrnou částkou 8 tis. Kč, proto tato část výkazu zisku a ztráty nebyla do grafu 4.5 vůbec zahrnována.

4.1.4 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

U vertikální analýzy výkazu zisku a ztrát není základna 100 % tak jednoznačná jako tomu bylo u rozvahy. Je zde více možností, ale nejčastěji se jako vztažná veličina volí položky tržeb. Proto i v této práci jako základna 100 % byly zvoleny tržby, přesněji se jedná o položky tržby za prodej vlastních výrobků a služeb a tržby za prodej zboží. V tabulce 4.1 máme zjednodušený přehled podílu jednotlivých položek k vybraným tržbám podniku. Celá vertikální analýza výkazu zisku a ztráty je obsažena v příloze 8.

Tabulka 4.1 Vybraná data z vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty (v %)

POLOŽKA		2013	2014	2015	2016	2017
I.	Tržby za prodej zboží	9,1	7,1	0,0	0,0	0,0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	8,8	6,9	0,0	0,0	0,0
+	OBCHODNÍ MARŽE	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
II.	Výkony	90,9	92,9	100,0	100,0	100,0
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	90,9	92,9	100,0	100,0	100,0
B.	Výkonová spotřeba	58,0	62,5	64,3	62,2	60,7
1.	Spotřeba materiálu a energie	41,4	42,4	46,2	45,6	46,1
2.	Služby	16,6	20,1	18,1	16,6	14,6
+	PŘIDANÁ HODNOTA	33,2	30,6	35,7	37,8	39,3
C.	Osobní náklady	11,8	12,0	13,3	15,8	15,8
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	0,6	2,2	1,0	4,9	0,8
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	1,9	1,4	2,9	-0,3	-0,4
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	0,6	-0,1	-0,3	-0,2	-0,2
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	2,0	0,9	2,1	-0,5	-0,6
*	MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
***	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ	2,0	0,9	2,1	-0,5	-0,6
****	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM	2,4	1,3	2,6	-0,5	-0,6

Zdroj: vlastní zpracování

Vztažná veličina neboli základna 100 % je v tabulce 4.1 pro větší přehlednost podbarvena světle šedou barvou. Jedná se o zmíněné tržby za prodej vlastních výrobků a služeb a tržby za prodej zboží, které však vykazovaly hodnotu pouze v prvních dvou letech, a to jen 9,1 % a 7,1 %. Stejně tak na tom byla i položka náklady vynaložené na prodané zboží, která kromě prvních dvou let sledovaného období byla nulová. Z těchto dvou položek se odvíjí obchodní marže, která v roce 2013 tvořila 0,3 % a v roce 2014 jen 0,1 % a v dalších letech již byla nulová.

Je patrné, že ve všech letech analyzovaného období tvoří vždy největší podíl výkonová spotřeba. V roce 2013 začínala na 58 % poté narůstala až ke svému maximu 64,3 % v roce 2015. Následující roky 2016 a 2017 už má klesající charakter a jednotlivé hodnoty činí 62,2 % a 60,7 %. Další položka spotřeba materiálu a energie má kolísavý vývoj. Nejdříve ze své nejmenší hodnoty 41,4 % v roce 2013 vzrůstá až ke svému vrcholu 46,2 % v roce 2015. Další rok 2016 vidíme pokles na 45,6 %, ale hned příští rok 2017 opět nárůst, kdy se hodnotou 46,1 % blíží maximu. Služby se v období 2013 – 2017 pohybovaly průměrně okolo 17 %. Maxima 20,1 % dosáhly v roce 2014 a poté měly klesající trend až k poslednímu roku sledovaného období. Důležitou položkou ve výkazu zisku a ztráty je rovněž přidaná hodnota, která kromě roku 2014 v čase roste. Její podíl ve vztahu k tržbám činí průměrně 35 %. Taktéž i osobní

náklady mají rostoucí trend, což je pro firmu SOLANSKÝ s.r.o. negativní jev, jelikož v dnešní době se stále více usiluje spíše o snižování nákladů. Avšak hodnota těchto nákladů se pohybovala spíše v nižších hodnotách. Největší hodnota, která byla stejná jak v roce 2016 tak i v roce 2017 byla 15,8 %.

Další položky zobrazené v tabulce 4.1 jsou již téměř zanedbatelné, jelikož jejich hodnoty nedosáhly ani 5 % podílu na tržbách. Nicméně nejbliže k tomu měly tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, které v roce 2016 měly hodnotu 4,9 %. Také si můžeme všimnout záporných hodnot u finančního výsledku hospodaření, v kterých se pohyboval již od roku 2014. U provozního výsledku hospodaření se záporné hodnoty objevily až o něco později, a to v posledních dvou letech sledovaného období. Stejně tak i u všech ostatních výsledků. Mimořádný výsledek hospodaření byl po celou dobu nulový.

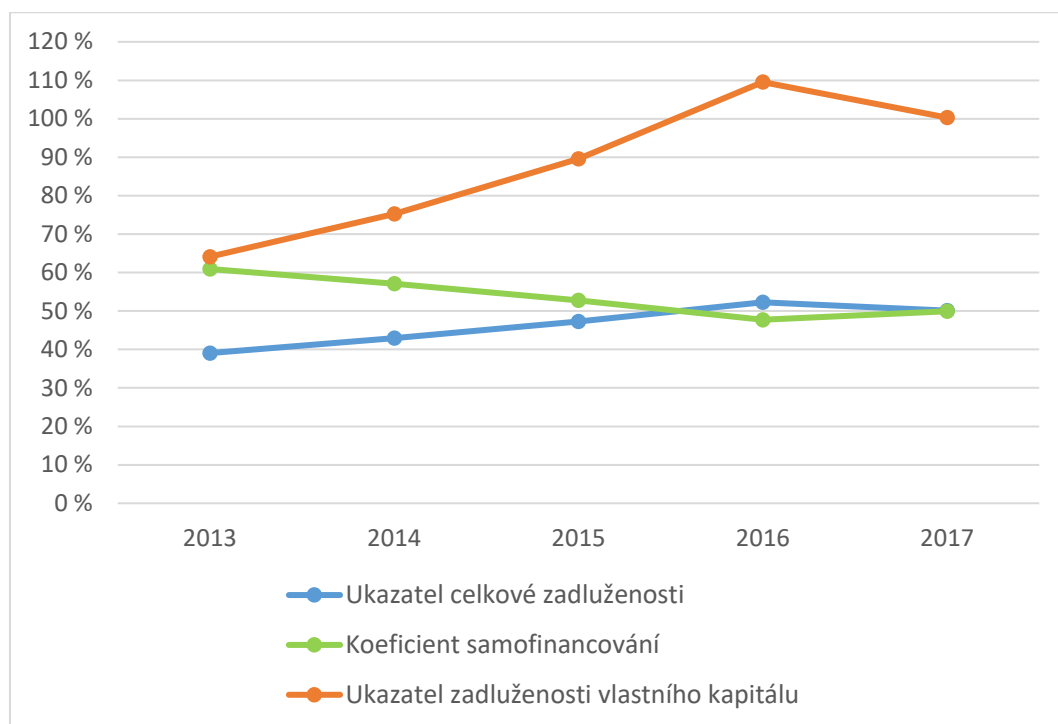
4.2 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza poměrových ukazatelů byla provedena opět v podniku SOLANSKÝ s.r.o. v období pěti let 2013 – 2017. Pro výpočty poměrových ukazatelů byly využity vzorce z podkapitoly 2.4 a jednotlivé výpočty jsou uvedeny v příloze 9. Další část této kapitoly bude rozčleněna na jednotlivé ukazatele poměrové analýzy a těmi jsou ukazatele zadluženosti, rentability, aktivity a likvidity, které budou dále podrobněji popsány.

4.2.1 Analýza ukazatelů zadluženosti a finanční stability

Ukazatele zadluženosti a finanční stability jsou jakési indikátory rizika, které podnik má při daném složení vlastních a cizích zdrojů. Tyto ukazatele nám sledují vztah mezi vlastním a cizím kapitálem a také by nám měly pomoci při určování optimální struktury v dané společnosti. Zpravidla platí, že čím více je podnik zadlužen, tím více mu hrozí riziko platební neschopnosti.

Graf 4.6 Vývoj vybraných ukazatelů zadluženosti

Zdroj: vlastní zpracování

Na grafu 4.6 je znázorněn vývoj vybraných třech ukazatelů zadluženosti v čase mezi roky 2013 – 2017. Jedná se o ukazatele celkové zadluženosti, koeficient samofinancování a ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu.

a) Ukazatel celkové zadluženosti

Celková zadluženost nám udává, do jaké míry je daný podnik zadlužen. Čím vyšší je výsledek tohoto ukazatele, tím větší je riziko pro věřitele. Proto je tento ukazatel někdy také nazýván jako ukazatel věřitelského rizika. Z dlouhodobého hlediska by měl být trend celkové zadluženosti klesající. Z grafu 4.6 však vidíme, že tomu bylo přesně naopak a ukazatel celkové zadluženosti má mírně rostoucí charakter až do roku 2016, kdy hodnota ukazatele činila 52,27 %. Tento ne příliš příznivý vývoj pro podnik zapříčinil nárůst jak celkových aktiv, tak i cizího kapitálu, především položky krátkodobé závazky, které zejména v letech 2015 a 2016 razantně vzrostly. V roce 2017 již celková zadluženost lehce klesá, což můžeme označit za pozitivní jev.

b) Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování neboli podíl vlastního kapitálu na aktivech se často používá jako doplňkový ukazatel k předchozímu ukazateli celkové zadluženosti, jelikož jejich výsledné hodnoty by měly po součtu vyjít přibližně 100 %. Čehož si můžeme všimnout také na grafu 4.6, kdy hodnoty koeficientu samofinancování se jako kdyby zrcadlily v celkové zadluženosti. Mají přesně opačný vývoj v čase. Nejprve nám tedy v období 2013 – 2016 mírně klesají a až v posledním roce 2017 se nepatrně zvýší. Pokud tento koeficient porovnáme s ukazatelem celkové zadluženosti můžeme konstatovat fakt, že jen v roce 2016 se hodnota koeficientu samofinancování dostala pod úroveň 50 %, což způsobilo i největší celkovou zadluženost v daném roce. Následující rok 2017 se již hodnota zvýšila téměř na zmíněných 50 % přesněji tedy činila 49,92 %, z čehož vyplývá, že spolu s ukazatelem celkové zadluženosti jsou na grafu 4.6 na stejné úrovni.

c) Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu

Tento ukazatel nám poměří cizí a vlastní kapitál a jeho vývoj v čase je velice podobný jako u ukazatele celkové zadluženosti. Doporučený trend je klesající, ale je to pouze orientační, neboť závisí i na mnoho dalších faktorech, které ukazatel ovlivňují. Ve sledovaném podniku křivka ukazatele zadluženosti vlastního kapitálu klesla pouze mezi lety 2016 a 2017. Z nejvyšší dosažené hodnoty 109,53 % klesla na 100,33 %. Stále se však pohybovala ve velkých číslech oproti roku 2013, kdy hodnota tohoto ukazatele činila 64,13 %. Z těchto údajů nám tedy vyplývá, že křivka zadluženosti vlastního kapitálu má v období 2013 – 2016 značný rostoucí charakter, což můžeme jasně vidět i na grafu 4.6.

d) Ukazatel úrokového krytí

Výsledek ukazatele úrokového krytí nám udává kolikrát je podnik schopen uhradit své nákladové úroky. Čím vyšší je výsledná hodnota, tím lépe, protože firma je schopna splatit své úroky. Ve sledovaném období v dopravním podniku SOLANSKÝ s.r.o. máme pouze dvě výsledné hodnoty tohoto ukazatele, jelikož mezi lety 2013 – 2015 byly nákladové úroky nulové. Vzhledem k tomu nebylo možné v těchto letech výsledky definovat. Ovšem hodnoty ukazatele -9,61 a -2,79 z let 2016 a 2017 jsou velmi nepříznivé, protože výsledné hodnoty jsou v záporných číslech a to značí, že společnost si nevydělala ani na své úroky. Tento fakt zapříčinila zejména ztráta neboli záporné hodnoty EBITu, který je do tohoto ukazatele dosazován. Taktéž

ale i nákladové úroky v těchto posledních dvou letech rostly. Z pohledu věřitelů by tento podnik s těmito výsledky moc důvěryhodně nepůsobil.

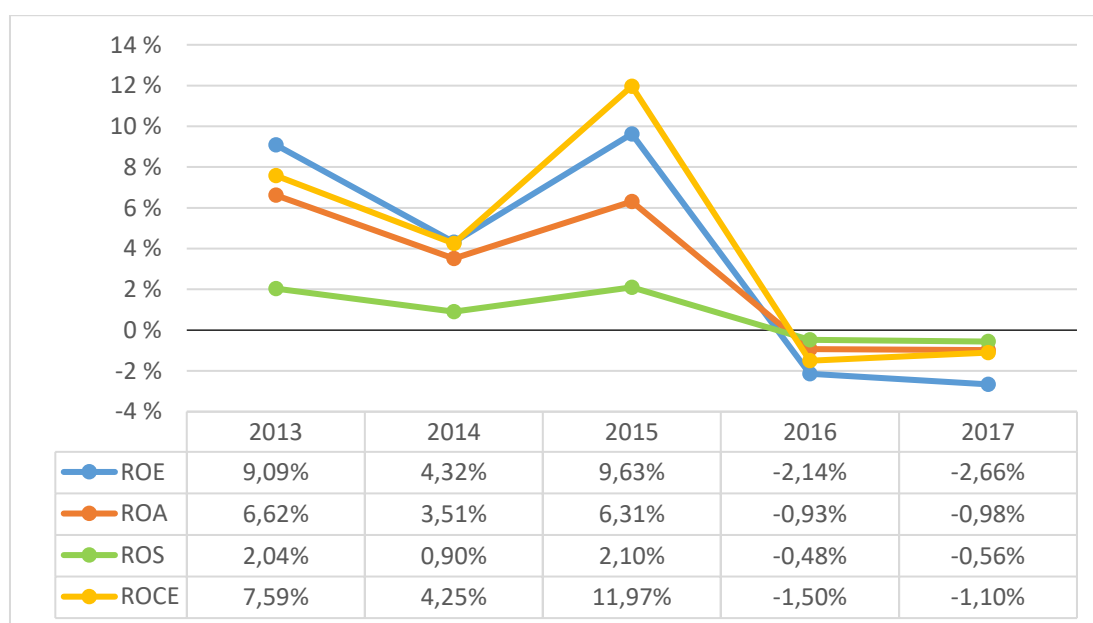
e) Ukazatel úrokového zatížení

Úrokové zatížení je převrácenou hodnotou úrokového krytí to znamená, že jsou zde dosazovány stejné položky, ale přesně opačně. V prvních třech letech rozebíraného období figurují nulové nákladové úroky, jak již bylo zmíněno v předešlém textu. Z toho nám vyplývá, že nákladové úroky z vytvořeného zisku před úroky a zdaněním neodčerpaly nic, neboť ukazatel úrokového zatížení vykazoval nulovou výši. V dalších letech 2016 – 2017 výsledné hodnoty úrokového zatížení činily -0,1 a -0,36, z čehož je patrné, že nákladové neboli placené úroky z dosaženého EBITu opět neodčerpaly žádnou část. Vše je způsobeno ztrátou jak již bylo několikrát řečeno, kterou v daných letech 2016 a 2017 podnik SOLANSKÝ s.r.o. měl. Tento ukazatel však také ovlivnil i nárůst placených úroků v těchto letech.

4.2.2 Analýza ukazatelů rentability

Analýza ukazatelů rentability nebo také výnosnosti patří mezi nejsledovanější skupinu ukazatelů. Pomocí těchto ukazatelů zjišťujeme efektivnost zhodnocení vložených prostředků. Čili jak je společnost schopna vytvářet nové zdroje při využití daného investovaného kapitálu. Výpočty jednotlivých ukazatelů rentability jsou uvedeny v příloze 9.

Graf 4.7 Vývoj ukazatelů rentability

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj jednotlivých ukazatelů rentability ve sledovaném období je zobrazen na grafu 4.7. Pro lepší představu a přehlednost jsou zde také uvedeny výsledné hodnoty těchto ukazatelů v tabulce pod grafem. Na první pohled je patrné, že výsledky v posledních dvou letech 2016 a 2017 se u všech ukazatelů značně zhoršily. Vše bylo způsobeno díky zápornému výsledku hospodaření, s kterým se podnik SOLANSKÝ s.r.o. v daných letech potýkal. Jak je vidět i z grafu 4.7 výsledky všech ukazatelů rentability byly v tomto období pod úrovní nulových hodnot čili v záporných číslech, což z dlouhodobého hlediska nemusí pro podnik znamenat velké riziko, ale určitě je zapotřebí se z těchto negativních výsledků co nejrychleji dostat.

a) Rentabilita vlastního kapitálu – ROE

Jedná se o ukazatel, který nám vyjadřuje míru ziskovosti vloženého kapitálu vlastníkem či jiným subjektem. Z tohoto hlediska se snažíme o co největší zhodnocení daných zdrojů a trend ukazatele se doporučuje rostoucí. Ovšem v analyzovaném období byl tento trend dodržen pouze mezi roky 2014 a 2015, kdy ostře vzrostl, ale vzápětí taktéž ostře klesl. V roce 2015 ukazatel ROE dosáhl svého maxima hodnotou 9,63 % a o dva roky později v roce 2017 svého minima, kdy se dostal až k záporné hodnotě -2,66 %.

b) Rentabilita celkového kapitálu – ROA

Tento ukazatel poměřuje velikost dosaženého zisku před úroky a zdaněním tedy EBITu k celkovým aktivům podniku. Stejně jako u předchozího ukazatele je doporučován rostoucí trend. Z grafu 4.7 je však zřejmé, že trend tohoto ukazatele byl kolísavý. Ze své nejvyšší docílené hodnoty 6,62 % v prvním roce sledovaného období 2013 nejprve poklesl poté v roce 2015 vzrostl, ale v následujícím roce 2016 opět rapidně poklesl. Tento klesající trend si ukazatel udržel a v roce 2017 se snížil, ale pouze o pár desetín, a to z hodnoty -0,93 % na -0,98 %.

c) Rentabilita tržeb – ROS

Rentabilita tržeb vypovídá o výnosnosti mezi čistým ziskem a tržbami neboli kolik korun čistého zisku podnik získá v jedné koruně tržeb. Oproti ostatním ukazatelům rentability z grafu 4.7 můžeme konstatovat, že vývoj rentability tržeb byl nejméně dramatický. Pohyboval se v pásmu mezi -0,56 % až 2,10 %. Své nejvyšší hodnoty 2,10 % dosáhl v roce 2015 a nejnižší -0,56 % v roce 2017. Jak již bylo řečeno hned na začátku této kapitoly v posledních dvou letech měl ukazatel rentability tržeb zápornou hodnotu.

d) Rentabilita dlouhodobých zdrojů – ROCE

U tohoto ukazatele je hodnocen efekt z dlouhodobých investic. Stejně jako u všech předchozích ukazatelů rentability je doporučen rostoucí charakter, který ani u rentability dlouhodobých zdrojů není splněn. Vývoj mezi roky 2013 – 2017 je obdobný jako u ostatních ukazatelů rentability čili nestabilní. Pozitivní jev ve formě nárustu tohoto ukazatele můžeme dle grafu 4.7 vidět pouze uprostřed analyzovaného období v roce 2015, kdy výsledek rentability dlouhodobých zdrojů činil 11,97 % a tím převýšil všechny znázorněné ukazatele na grafu. Lehký nárůst tohoto ukazatele se objevil i v letech 2016 a 2017, ale v záporných hodnotách, kdy z -1,50 % vzrostl na -1,10 %.

4.2.3 Analýza ukazatelů aktivity

Pomocí ukazatelů aktivity zjišťujeme, jak účinně je nakládáno s aktivy a jejich složkami. Měříme, zda s jednotlivými částmi majetku nebo s majetkem jako takovým je hospodařeno úspěšně či naopak je potřeba změn k úspěšnému a efektivnímu hospodaření. Nejčastěji se využívají ukazatelé doby obratu a rychlosti obratu. V této práci byly použity zejména ukazatele doby obratu, a to doba obratu aktiv, zásob, pohledávek a závazků.

Tabulka 4.2 Vývoj vybraných ukazatelů aktivity

	2013	2014	2015	2016	2017
Obrátka celkových aktiv	2,71	2,73	2,42	2,13	2,39
Doba obratu aktiv (ve dnech)	132,88	132,01	148,67	168,88	150,84

Zdroj: vlastní zpracování

a) Obrátka celkových aktiv

Výsledná hodnota obrátky aktiv nám říká, kolikrát je možno obnovit celková aktiva z ročních tržeb. Pozitivní je vyšší hodnota, respektive růst ukazatele. Nicméně z tabulky 4.2 lze vyčíst, že tomu tak nebylo. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2014 a to 2,73, kdy oproti předchozímu roku byl zaznamenán jen lehký nárůst o dvě setiny. Další roky došlo k poklesu až nejmenšímu výsledku tohoto ukazatele 2,13 v roce 2016. Hlavním důvodem tohoto minima byl jak pokles tržeb, tak i na straně druhé nárůst celkových aktiv. V posledním roce 2017 nám výsledná hodnota ukazatele obrátky aktiv vzrostla, ale stále se jedná o druhou nejmenší hodnotu ve sledovaném období.

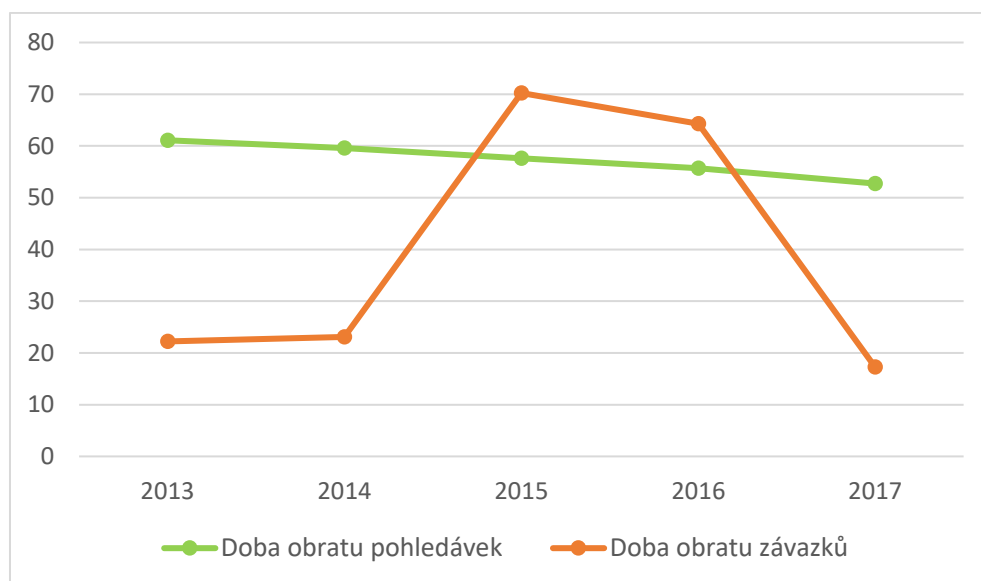
b) Doba obratu aktiv

Výsledky ukazatele doby obratu aktiv znázorněné v tabulce 4.2 jsou ve dnech. Jedná se o počet dní, za které by došlo k přeměně celkových aktiv vzhledem k tržbám. Preferují se hodnoty co nejmenší, z čehož vyplývá snaha o co nejkratší dobu obratu aktiv. Mezi lety 2013 až 2017 bylo nejlepších čili nejkratších výsledků dosaženo v prvních dvou letech, kdy se doba obratu aktiv pohybovala okolo 132 dní. Ve všech ostatních letech již byla hodnota tohoto ukazatele vyšší, průměrně 156 dní.

c) Doba obratu zásob

Ukazatel doby obratu zásob popsán v teoretické části této práce v podkapitole 2.4.3 není možné v podmínkách zvoleného podniku SOLANSKÝ s.r.o. použít, jelikož v analyzovaném období 2013 – 2017 jsou vykazovány nulové hodnoty zásob. To způsobilo, že výsledné hodnoty tohoto ukazatele jsou po celou dobu nulové.

Graf 4.8 Vývoj ukazatelů doby obratu pohledávek a doby obratu závazků

Zdroj: vlastní zpracování

d) Doba obratu pohledávek

Jedná se o dobu, za kterou byly pohledávky průměrně uhrazeny. Cílem je, aby hodnota doby obratu pohledávek v čase klesala a tím si podnik rychleji zajistil peněžní prostředky vázané v těchto pohledávkách a mohl je použít pro další účely. Z grafu 4.8 jde jasně vidět, že klesající trend ukazatele doby obratu pohledávek je splněn, což můžeme označit

za velice pozitivní jev v daném podniku. Avšak průměrná doba splatnosti pohledávek mezi roky 2013 – 2017 se pohybovala kolem 57 dní, z čehož nám vyplývá, že odběratelé platili přibližně s dvou měsíčním zpožděním.

e) Doba obratu závazků

Doba obratu závazků zjišťuje platební morálku dané firmy SOLANSKÝ s.r.o. vůči svým dodavatelům. Výsledky ukazatele tedy vyjadřují počet dní, během kterých byl poskytnut obchodní úvěr. Vývoj ukazatele je zobrazen na grafu 4.8 a jeho průběh je velmi proměnlivý. Na první pohled je jistě patrný razantní nárůst v roce 2015, kdy hodnota doby obratu závazků dosáhla maxima 70,24 dní. Následující rok vidíme jen mírný pokles, ale zato v roce 2017 pokles razantní. A výsledná hodnota ukazatele v tomto roce dosáhla své nejkratší doby splatnosti a to 17,26 dní. Dramatickou výchylku výsledků ukazatele doby obratu závazků v letech 2015 a 2016 zapříčinila položka krátkodobé závazky přesněji závazky ke společníkům, které v těchto letech ostře vzrostly.

Mezi zmíněnými ukazateli taktéž znázorněnými v grafu 4.8 by mělo platit tzv. pravidlo solventnosti. To nám říká, že doba obratu pohledávek by měla být kratší než doba obratu závazků. Je to hlavně z důvodu platební schopnosti podniku, jelikož když první získá peněžní prostředky ze svých pohledávek může je poté využít pro splacení závazků. Nicméně ve společnosti SOLANSKÝ s.r.o. je tomu spíše naopak. Z grafu 4.8 vidíme, že pravidlo solventnosti bylo dodrženo pouze v letech 2015 a 2016, kdy se křivka ukazatele doby obratu závazků dostala nad úroveň křivky znázorňující druhý ukazatel doby obratu pohledávek. Díky tomu se analyzovaná společnost SOLANSKÝ s.r.o. po většinu času mezi roky 2013 až 2017 nachází v nevýhodě, neboť svým odběratelům poskytuje delší obchodní úvěr, než sama může čerpat od svých dodavatelů. V průměru se rozdíl mezi placením pohledávek a splácením závazků v období, kdy byl podnik v nevýhodě čili neplatilo pravidlo solventnosti pohyboval okolo 37 dní, což je poměrně velké číslo. V praxi to znamená, že firma SOLANSKÝ s.r.o. platila své závazky víc jak o měsíc dřív, než sama měla splaceny pohledávky od svých odběratelů. Pokud se daná firma nepokusí tenhle značný rozdíl upravit, může se dostat do velkých problémů s finanční rovnováhou.

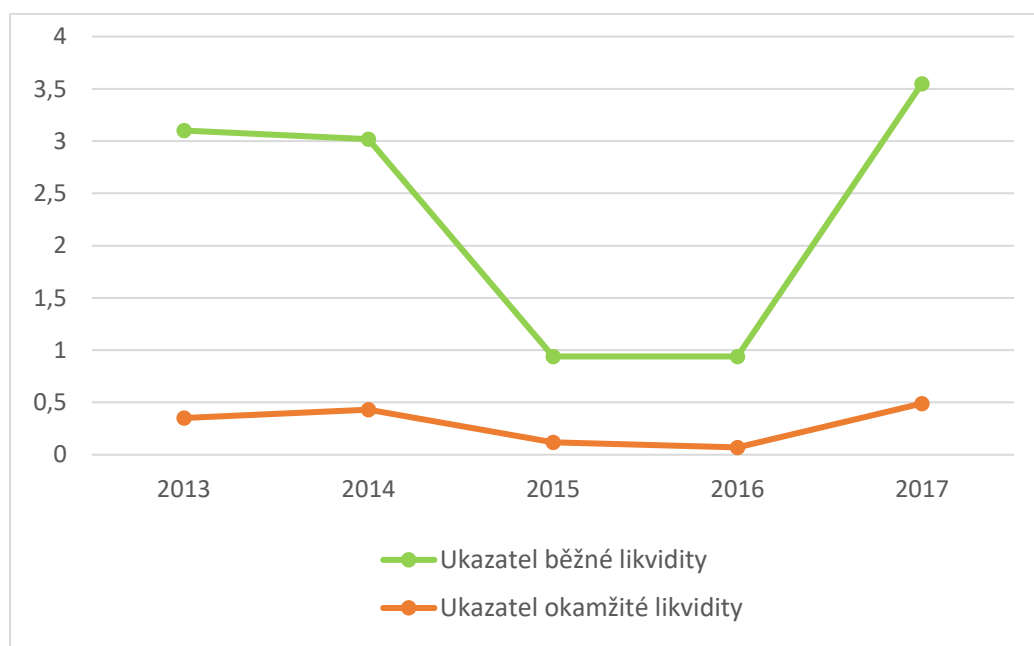
4.2.4 Analýza ukazatelů likvidity

Ukazatelé likvidity zjišťují, zdali je podnik způsobilý splácet své závazky. Je to klíčová role při existenci samotné společnosti. Nedostatek likvidity může totiž vést až k platební

neschopnosti či bankrotu, a proto bychom těmto ukazatelům měli věnovat patřičnou pozornost. Ukazatelé likvidity mají velice úzký vztah s předchozími ukazateli aktivity zejména se zmíněnou solventností. Jestliže totiž daná firma není likvidní, tak nemůže být ani solventní, protože není schopna hradit své závazky.

Všechny tři ukazatele likvidity, kterými jsou ukazatel běžné, pohotové a okamžité likvidity byly popsány v podkapitole 2.4.4. Jejich vývoj v časovém úseku pěti let znázorňuje graf 4.9. Výpočty těchto ukazatelů i s výslednými hodnotami jsou součástí přílohy 9.

Graf 4.9 Vývoj ukazatelů likvidity

Zdroj: vlastní zpracování

a) Ukazatel běžné likvidity

Ukazatel běžné likvidity nás informuje o tom kolikrát nám oběžná aktiva neboli krátkodobý majetek pokryje krátkodobé závazky. Čím větší je výsledná hodnota ukazatele, tím menší je riziko, že se podnik dostane do problémů s platební morálkou. Nicméně příliš velké hodnoty mohou snižovat výnosnost celého podnikání, jelikož při držení tohoto oběžného majetku neplynou víceméně žádné výnosy. V našem případě se běžná likvidita pohybovala zpravidla něco málo okolo 3. Nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2017, kdy oběžná aktiva pokrývala krátkodobé závazky 3,55krát. Získané výsledky v letech 2015 a 2016 znázorněny na grafu 4.9 jsou značně odlišné oproti všem ostatním výsledkům tohoto ukazatele. Jejich hodnota je v obou zmíněných letech stejná a činí 0,94. To znamená, že oběžná aktiva by krátkodobé cizí

zdroje nepokryla ani jednou, což určitě neznačí nic dobrého. Příčinou rapidního výkyvu ukazatele je nárůst položky závazky ke společníkům na straně pasiv, které z hodnoty 34 tis. Kč vzrostly přibližně na 300násobek.

b) Ukazatel pohotové likvidity

Zásadní rozdíl mezi předešlým ukazatel běžné likvidity a ukazatel pohotové likvidity je fakt, že při výpočtu tohoto ukazatele se oběžná aktiva očišťují od zásob. Vzhledem ke skutečnosti, že zásoby ve vybraném podniku SOLANSKÝ s.r.o. měly ve sledovaném období pěti let 2013 až 2017 nulové hodnoty, jsou získané výsledky totožné jako u ukazatele běžné likvidity. I na grafu 4.9 jsou ukazatele běžné a pohotové likvidity zobrazeny jednou křivkou.

c) Ukazatel okamžité likvidity

Poslední z ukazatelů likvidity poměřuje nejlíkvinnější část oběžných aktiv čili peněžní prostředky opět s krátkodobými závazky. Výsledky okamžité likvidity by se měly pohybovat v pásmu od 0,2 do 1,1. V podniku SOLANSKÝ s.r.o. se výsledné hodnoty pohybovaly spíše na dolní hranici tohoto rozmezí a v letech 2015 a 2016 dokonce pod touto hranicí. Nejhorší hodnoty ukazatel dosáhl v roce 2016, kdy okamžitá likvidita činila pouhých 0,07. Důvodem této hodnoty je značný pokles peněžních prostředků v podniku. Z grafu 4.9 můžeme konstatovat, že vývojová křivka okamžité likvidity je obdobná jako křivka ukazatelů běžné a pohotové likvidity s tím rozdílem, že její vývojové tendence nejsou tak výrazné čili se celkově pohybuje v menším rozmezí. Maximální vypočtená hodnota okamžité likvidity 0,49 byla zaznamenána v posledním roce analyzovaného období.

4.3 Analýza bonitních a bankrotních modelů

Stejně jako předchozí analýzy i tato bude použita v podmínkách zvoleného podniku SOLANSKÝ s.r.o. v letech 2013 – 2017. Analýza bonitních či bankrotních modelů se snaží zhodnotit celkovou situaci firmy jedním číslem, a proto jsou tyto ukazatele nazývány jako souhrnné. Veškeré propočty týkající se těchto modelů jsou v přílohách 10 a 11.

4.3.1 Bonitní modely

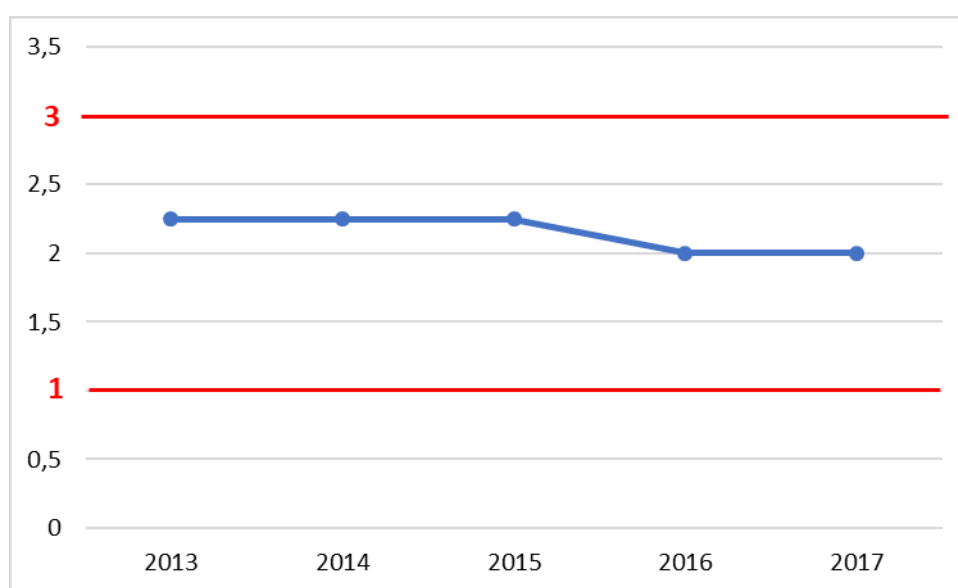
Cílem bonitních modelů je rozřadit jednotlivé podniky na dobré či špatné. Bonita firmy se vyznačuje schopností splácet své závazky. Z bonitních modelů byl pro tuto práci vybrán

Kralickuv Quick test, který je velmi známý a oblíbený. Poskytuje poměrně přesné a rychlé ohodnocení finančního zdraví dané společnosti na základě soustavy čtyř rovnic.

Kralickuv Quick test

Základem pro výpočet tohoto Kralickova rychlého testu jsou již zmíněné čtyři rovnice. Jednotlivé výsledky těchto rovnic jsou poté obodovány a pomocí dalších rovnic se zjišťuje finanční stabilita, výnosová situace a v neposlední řadě se hodnotí celková situace podniku. Výsledné bodové ohodnocení je znázorněno v grafu 4.10.

Graf 4.10 Vývoj výsledného hodnocení Kralickova Quick testu

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 4.10 lze vidět, že vývojová křivka konečného ohodnocení Kralikova Quick testu se v průběhu pěti let stále pohybuje mezi hraničními přímkami. Tyto červené hraniční přímky určují dolní a horní mez mezi špatnými a dobrými podniky. Lépe řečeno podniky, které dosahují hodnot větších, než tři jsou vnímány jako bonitní, v dobré finanční situaci. Zatímco výsledné hodnoty pod dolní přímkou čili menší, než jedna značí potíže ve finančním hospodaření firmy. Náš sledovaný podnik SOLANSKÝ s.r.o. je ve všech letech v tzv. šedé zóně. Z toho vyplývá, že nelze jednoznačně určit kam podnik směřuje a jaká je jeho finanční situace. Avšak z grafu 4.10 je jasně vidět, že první tři roky měl podnik blíže k horní hranici. Ovšem v posledních dvou letech se tato tendence změnila a u vývojové křivky vidíme pokles. Společnost SOLANSKÝ s.r.o. se tedy dostala přesně doprostřed šedé zóny, což oproti předchozímu vývoji můžeme považovat za negativní jev. Příčinou tohoto poklesu je rovnice

R3, která ve svém výpočtu vychází z výsledku hospodaření a ten byl právě v posledních dvou letech záporný. Přesto výsledky Kralickova Quick testu nemůžeme hodnotit ani kladně, ale ani záporně.

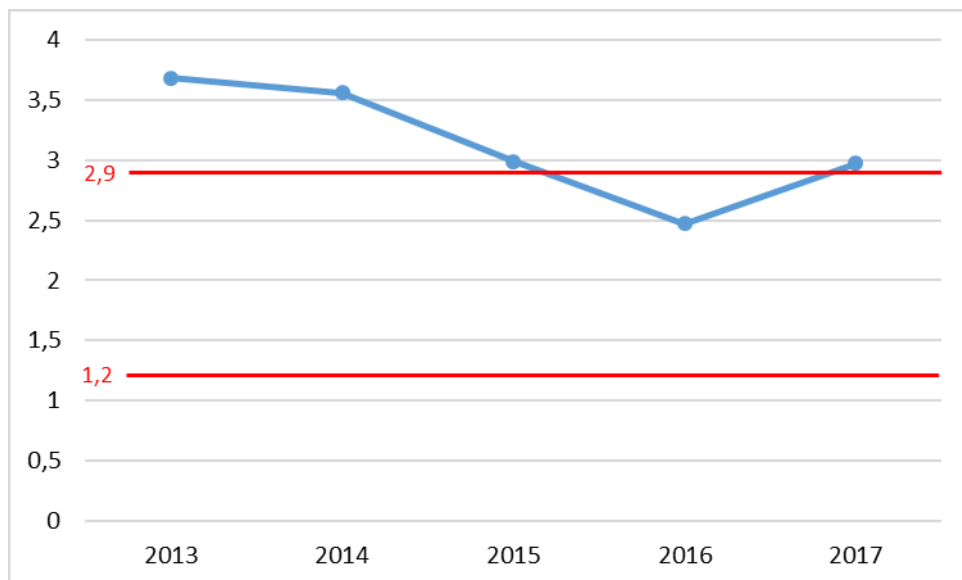
4.3.2 Bankrotní modely

Úkolem bankrotních modelů je predikovat, zda v dohledné době nehrozí finanční problémy či bankrot firmy. Snažíme se tedy zjistit, kde se nacházíme, abychom mohli případné problémy včas řešit a nedostali se tak do situace, kdy už bude pozdě. Různých bankrotních modelů je nespočet, ale v této práci bude aplikován pouze jeden, a to Altmanův bankrotní model někdy také nazýván Z-skóre.

Altmanův bankrotní model

Výpočet tohoto bankrotního modelu je založen na jedné rovnici, která sčítá pět odlišných ukazatelů s rozličnými váhami. Dosažené výsledky podniku SOLANSKÝ s.r.o. v jednotlivých letech 2013 – 2017 jsou vyobrazeny v grafu 4.11.

Graf 4.11 Vývoj výsledků Altmanova bankrotního modelu

Zdroj: vlastní zpracování

Červené přímkové na grafu 4.11 značí meze, kdy hodnoty nad horní přímkou signalizují finančně stabilní podniky a hodnoty pod dolní přímkou naopak finančně slabé podniky, náchylné k bankrotu. Pásmo uprostřed těchto přímek pak vymezuje tzv. šedou zónu, což znamená, že další vývoj firmy nelze jednoznačně určit.

Pokud se podíváme na výsledky společnosti SOLANSKÝ s.r.o., vidíme, že se většina hodnot pohybuje v pásmu, kde můžeme předpokládat uspokojivou finanční situaci, což je určitě pozitivní zpráva. Pouze v roce 2016 se výsledná hodnota dostala pod pomyslnou hranici prosperity a nachází se tedy v pásmu nevyhraněných výsledků, kdy nelze jednoznačně říci kam daný podnik směřuje. Ovšem i v tomto roce byla hodnota spíše v horní části šedé zóny. A hned následující rok 2017 se situace zlepšila a hodnota Z-skóre se opět dostala do pásma prosperity. Celkově se výsledky v daných letech pohybovaly mírně nad doporučovanou hranicí, ale měly převážně klesající tendenci. Nejvyšších hodnot dosahovaly hned na začátku sledovaného období čili v letech 2013 a 2014, kdy jejich Z-skóre činilo 3,68 a 3,56. Podnik by se dle výpočtu neměl v blízké budoucnosti dostat do větších finančních problémů.

4.4 Shrnutí výsledků a doporučení

Nejprve byla provedena analýza absolutních dat u rozvahy i výkazu zisku a ztráty. Z horizontální analýzy provedené u rozvahy můžeme konstatovat převážně rostoucí trend, jak u aktiv, tak u pasiv. Což můžeme hodnotit kladně, jelikož roste i celková tržní hodnota společnosti. Na straně aktiv tento trend nejvíce ovlivnil nárůst dlouhodobého hmotného majetku a na straně pasiv převážně položka krátkodobé závazky, která spadá do cizích zdrojů, ale také i růst hospodářského výsledku minulých let. U vertikální analýzy aktiv bylo zjištěno, že v prvních třech letech převyšoval krátkodobý majetek dlouhodobý, avšak ve dvou posledních letech sledovaného období tomu začalo být přesně naopak a na celkové sumě aktiv se více podílel majetek dlouhodobý. Jeden z důvodů této změny ve struktuře aktiv bylo dokončení stavby, kde se přestěhovalo celé zázemí firmy. Vertikální analýza pasiv zase ukázala druhou stránku věci, kde lze vidět, že se podnik více zadlužil. Nicméně poměr vlastního a cizího kapitálu v posledních letech byl přibližně 50 na 50, což nelze hodnotit špatně. Do budoucna by měl podnik SOLANSKÝ s.r.o. zvážit, zda další využití cizích zdrojů je přínosné a zda má podnik prostředky na splácení těchto dluhů. Veškeré výsledky hospodaření v horizontální analýze výkazu zisku a ztráty vykazují v posledních letech 2016 a 2017 záporné hodnoty, z čehož je jasné, že společnost vykazovala ztrátu. Samozřejmě cílem podnikání v kterékoliv oblasti na trhu je zisk, proto by měla analyzovaná firma usilovat jak o snižování nákladů, tak právě i o zvyšování tržeb, aby velikost ztráty minimálně nenarůstala. Pro navyšování tržeb lze doporučit prodej některých již nepotřebných aktiv nebo se snažit přilákat nové zákazníky např. reklamou. Při vertikální analýze výkazu zisku a ztráty byla jako základna zvolena velikost celkových tržeb, kdy větší polovina těchto tržeb je vždy tvořena výkonovou spotřebou.

Další analýza provedená v podmínkách společnosti SOLANSKÝ s.r.o. byl rozbor poměrových ukazatelů, kdy byla sledována zadluženost, rentabilita, aktivita a likvidita v časovém úseku pěti let. Celková zadluženost od roku 2013 do roku 2016 rostla stejně tak i ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu. S rostoucí zadlužeností se zvyšuje riziko pro věřitele. Avšak zadluženost jako taková nemusí být nutně negativní jev, jelikož cizí kapitál je levnější formou financování než kapitál vlastní. Důležité je, aby se udržovala optimální finanční struktura čili poměr vlastního a cizího kapitálu, který znázorňuje ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu. V podniku SOLANSKÝ s.r.o. dochází k růstu cizích zdrojů a současně tak i ke snižování schopnosti krýt majetek firmy vlastními zdroji, jelikož vývoj tohoto ukazatele je zejména rostoucí. V důsledku zmíněného faktu však může docházet k oslabování finanční stability v dané firmě. Při analýze rentability bylo zjištěno, že doporučený rostoucí trend, který by značil zvětšující výnosnost celé společnosti, nebyl v žádném z vybraných ukazatelů splněn. ROE, ROA, ROS i ROCE měly kolísavý charakter, kdy v posledních dvou letech analyzovaného období klesly pod hranici kladných hodnot. Tento rapidní pokles způsobila ztráta, kterou podnik právě v posledních dvou letech sledovaného období měl. Ani ukazatele aktivity, obrátka a doba obratu aktiv nesplnily doporučený trend. Klesající vývoj obrátky celkových aktiv vypovídá to o tom, že podnik stále hůře a neefektivně využívá svůj majetek. V budoucnu by se určitě měl na efektivnost využívání aktiv zaměřit. Vývoj doby obratu aktiv taktéž nebyl příznivý a doba přeměny aktiv k tržbám stále rostla. Značný problém byl zjištěn u doby obratu pohledávek a závazků. Z pravidla solventnosti vyplývá, že doba obratu pohledávek by měla být vždy nižší než doba obratu závazků. Nicméně pravidlo bylo dodrženo pouze v letech 2015 a 2016. Tato skutečnost může velmi závažně ohrozit finanční rovnováhu podniku, proto by se mělo apelovat na platební morálku odběratelů. Určitě lze doporučit detailnější sledování jak pohledávek, tak i závazků. A k odběratelům přistupovat individuálně dle jednotlivých firem, případně požadovat zálohu. Z pohledu likvidity se daná společnost vyvíjela v normě až na roky 2015 a 2016, kdy razantně vzrostly krátkodobé závazky. Oproti předchozímu roku 2014 se hodnota položky krátkodobé závazky zvětšila víc než 3krát. A v té době podnik SOLANSKÝ s.r.o. nebyl schopen svými oběžnými aktivy pokrýt krátkodobé závazky ani jednou, což vyplývá z ukazatele běžné likvidity. Kromě zmíněných kritických roků 2015 a 2016 můžeme konstatovat, že dodavatelé vnímají sledovaný podnik jako důvěryhodný, neboť je schopen dostát svým závazkům.

Z výsledků bonitního modelu Kralickova Quick testu se vybraná společnost ve sledovaném období pohybuje v tzv. šedé zóně. Z čehož nelze jednoznačně rozpoznat a určit,

kde bude směřovat její další vývoj. U Altmanova bankrotního modelu se výsledky, kromě roku 2016, pohybovaly v pásmu prosperity. V tomto případě tedy firmě SOLANSKÝ s.r.o. v budoucnu nehrozí větší problémy nebo dokonce bankrot. Naopak lze predikovat uspokojivou finanční situaci. Poslední doporučení pro společnost SOLANSKÝ s.r.o. je určitě průběžná kontrola daných ukazatelů a metod, aby podnik věděl, jak na tom je, a kam do budoucna směřuje. Neboť delší časové řady jednotlivých ukazatelů dokážou prozradit mnohé. Mohou být také velice užitečné například v nepříznivých časech společnosti. Z tohoto důvodu by se finanční stránka podniku neměla zanedbávat a zvolené ukazatele či nejrozumnější metody a modely finanční analýzy by měly být prováděny alespoň jedenkrát ročně.

5 Závěr

Hodnocení finančního zdraví podniku je nedílnou součástí finančního řízení společnosti. Díky finanční analýze je možné zkoumat podnik z mnoha úhlů, a tak zhodnotit finanční zdraví a celkovou finanční situaci podniku. Získané výsledky slouží jako podklad pro budoucí rozhodování společnosti, jak ve finanční oblasti, tak i v dalších oblastech podnikání.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit a popsat celkovou finanční situaci v dopravním podniku SOLANSKÝ s.r.o. v letech 2013 až 2017. Data byla čerpána z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty za jednotlivá léta v dané společnosti. Cíle bakalářské práce bylo dosaženo za pomoci vybraných metod finanční analýzy. Tyto metody byly popsány v teoretické části a poté aplikovány na podnik SOLANSKÝ s.r.o. v části praktické.

Práce je rozdělena na tři základní kapitoly. První kapitola vymezuje teoretická východiska a snaží se zachytit podstatu problematiky finanční analýzy a metod jejího hodnocení. Vybrány byly metody analýzy absolutních dat, kde se řadí horizontální a vertikální analýza. Dále analýza poměrových ukazatelů, kdy z každé oblasti zadluženosti, rentability, aktivity a likvidity byli vybráni nejpoužívanější zástupci. Poslední byly popsány metody zvolených bonitních a bankrotních modelů, kterými jsou Kralickuv Quick test a Altmanův bankrotní model. Druhá kapitola se zaměřuje na vybraný dopravní podnik SOLANSKÝ s.r.o., kde je společnost představena a charakterizována. V třetí kapitole je provedena aplikace metod, které byly teoreticky popsány v kapitole první. Vybrané analýzy byly vypočteny a následně okomentovány, a pro lepší viditelnost vývoje v čase zpracovány do grafů. V poslední části této kapitoly jsou veškeré výsledky zhodnoceny a nastíněny návrhy a doporučení.

Na základě zjištěných výsledků můžeme konstatovat, že společnost SOLANSKÝ s.r.o. dosahuje průměrných výsledků. Nicméně v letech 2016 a 2017 společnost vykazovala ztrátu, z toho důvodu by se měla snažit o snižování nákladů a zvyšování tržeb, aby velikost ztráty minimálně nenarůstala. U společnosti také rostla celková zadluženost, proto je důležité udržet optimální poměr vlastního a cizího kapitálu, aby nedošlo k oslabení finanční stability ve firmě. Na základě ukazatelů aktivity by se podnik měl zaměřit na efektivní využívání aktiv. Jedním z největších problémů společnosti je nesoulad v době obratu pohledávek a závazků. Dosavadní způsob, kdy doba inkasa pohledávek od odběratelů probíhá s více jak měsíčním zpožděním oproti úhradě závazků, je velkým rizikem, které by mohlo vyústit až k platební neschopnosti

společnosti SOLANSKÝ s.r.o.. Pro dosažení požadovaných výsledků z této oblasti lze doporučit snížení doby splatnosti či požadovat zálohu. Z pohledu likvidity se daná společnost vyvíjela v normě. Z výsledku bonitního modelu Kralickova Quick testu se společnost pohybuje v tzv. šedé zóně. U Altmanova bankrotního modelu se výsledky s výjimkou roku 2016 pohybovaly v pásmu prosperity.

Výsledky finančního hodnocení firmy společně s nastíněnými návrhy a doporučeními poslouží společnosti SOLANSKÝ s.r.o. ke zlepšení finančního zdraví a celkové výkonnosti podniku.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

BALETKA, Ladislav a Jana PAŠTIKOVÁ, 2007. *Historie a současnost podnikání na Vsetínsku, Valašskomeziříčsku a Rožnovsku*. Žehušice: Městské knihy. Historie a současnost podnikání v regionech ČR. ISBN 978-80-86699-48-6.

COOPER, Ian, c2012. *The Financial times guide to business development: how to win profitable customers and clients*. New York: Pearson. ISBN 9780273759539.

DLUHOŠOVÁ, Dana, 2010. Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-68-2.

KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA, 2008. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5.

KALOUDA, František, 2015. *Finanční analýza a řízení podniku*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-526-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.

KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ, 2015. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-538-1.

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

RŮČKOVÁ, Petra, 2015. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3386-6.

VOCHOZKA, Marek, 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.

Internetové zdroje

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Veřejný rejstřík a sbírka listin*. [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

SOLANSKÝ s.r.o. *O společnosti* [online]. SOLANSKÝ s.r.o. [cit. 2019-03-12]. Dostupné z: <http://www.solanskysro.cz/>

Ostatní zdroje

Interní dokumentace SOLANSKÝ s.r.o.

Výroční zprávy společnosti SOLANSKÝ s.r.o.

Účetní výkazy společnosti SOLANSKÝ s.r.o. za léta 2013 – 2017

Seznam zkratk

EAT	čistý zisk
EBIT	zisk před zdaněním a úroky
EBT	zisk před zdaněním
ROA	rentabilita celkového kapitálu
ROCE	rentabilita dlouhodobých zdrojů
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
s.r.o.	společnost s ručením omezeným

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

Ve Valašském Meziříčí, dne 10. května 2019

Michaela Solanská

Michaela Solanská

Seznam příloh

Příloha 1: Rozvaha společnosti za období 2013 – 2015

Příloha 2: Rozvaha společnosti za období 2016 – 2017

Příloha 3: Výkaz zisku a ztráty společnosti za období 2013 – 2015

Příloha 4: Výkaz zisku a ztráty společnosti za období 2016 – 2017

Příloha 5: Horizontální analýza rozvahy za období 2013 – 2017

Příloha 6: Vertikální analýza rozvahy za období 2013 – 2017

Příloha 7: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty za období 2013 – 2017

Příloha 8: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty za období 2013 – 2017

Příloha 9: Výpočty poměrových ukazatelů

Příloha 10: Výpočet Kralickova Quick testu

Příloha 11: Výpočet Altmanova bankrotního modelu

Příloha 12: Fotografie